

GHIDUL SOLICITANTULUI pentru accesarea MĂSURII 121 – „Modernizarea exploatațiilor agricole”

Versiunea 05 din aprilie 2010

Ghidul Solicitantului este un material de informare tehnică a potențialilor beneficiari ai Fondului European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și constituie un suport informativ complex pentru întocmirea proiectului conform cerințelor specifice ale PNDR. Acest document nu este opozabil actelor normative naționale și comunitare.

Ghidul Solicitantului prezintă regulile pentru pregătirea, întocmirea și depunerea proiectului de investiții, precum și modalitatea de selecție, aprobare și derulare a proiectului dumneavoastră. De asemenea, conține lista indicativă a tipurilor de investiții pentru care se acordă fonduri nerambursabile, documentele, avizele și acordurile pe care trebuie să le prezentați, modelul Cererii de Finanțare, al Studiului de Fezabilitate și al Memoriului Justificativ, ale Contractului de Finanțare, precum și alte informații utile realizării proiectului și completării corecte a documentelor.

Ghidul Solicitantului, precum și documentele anexate pot suferi rectificări din cauza actualizărilor legislative naționale și comunitare sau procedurale – varianta actualizată este publicată pe pagina de internet www.apdrp.ro.

IMPORTANT!

Pentru a obține informațiile cu caracter general, consultați pliantele și îndrumările editate de MAPDR și APDRP, disponibile la sediile DADR județene și sediile APDRP din fiecare județ și din regiunile de dezvoltare ale României, precum și pe paginile de internet www.apdrp.ro și www.madr.ro.

De asemenea, pentru a obține informații despre FEADR ne puteți contacta direct la sediile noastre, prin telefon, prin e-mail sau prin pagina de internet – vezi datele de contact de la finalul Ghidului Solicitantului.

CUPRINS

1. PREVEDERI GENERALE

1.1. Obiectivele Măsurii 121 – Modernizarea exploatațiilor agricole.....	4
--	---

2. PREZENTAREA MĂSURII 121

2.1. Cine poate beneficia de fonduri nerambursabile.....	5
2.2. Condiții minime obligatorii pentru acordarea sprijinului	7
2.3. Tipuri de investiții și cheltuieli eligibile	12
2.4. Tipuri de investiții și cheltuieli neeligibile	14
2.5. Criteriile de selecție ale proiectului	15
2.6. Valoarea maximă a fondurilor nerambursabile (intensitatea sprijinului)	26

3. ACCESAREA FONDURILOR NERAMBURSABILE ACORDATE PENTRU MODERNIZAREA EXPLOATAȚIILOR AGRICOLE

3.1. Completarea, depunerea și verificarea dosarului cererii de finanțare	31
3.2. Contractarea fondurilor	39
3.3. Achizițiile	42
3.4. Plata	44

4. INFORMAȚII UTILE

4.1. Documentele necesare întocmirii cererii de finanțare	45
4.2. Lista formularelor disponibile pe site-ul APDRP	60
4.3. Dicționar	62
4.4. APDRP în sprijinul dumneavoastră	65

5. ANEXE LA GHIDUL SOLICITANTULUI

5.1. Anexa 1 – Model Cerere de Finanțare	link www.apdrp.ro
5.2. Anexa 2 – Model Studiu de Fezabilitate	link www.apdrp.ro
5.3. Anexa 3 – Model Memoriu Justificativ.....	link www.apdrp.ro
5.4. Anexa 4 – Model Contract de Finanțare.....	link www.apdrp.ro
5.5. Anexa 5 – Modele Formulare de Plată.....	link www.apdrp.ro
5.6. Anexa 6 – Fișa Măsurii 121	link www.apdrp.ro
5.7. Anexa 7 – Acte Normative utile	link www.apdrp.ro
5.8. Anexa 8 – Anexa I la Tratatul de Instituire al Comunității Europene.....	link www.apdrp.ro
5.9. Anexa 9 – Zone defavorizate conform PNDR	link www.apdrp.ro
5.10. Anexa 10 – Zone cu potențial agricol	link www.apdrp.ro
5.11. Anexa 11 – Declarație cofinanțare	link www.apdrp.ro

1.1 Măsura 121 – Modernizarea exploatațiilor agricole

Măsura 121 „Modernizarea exploatațiilor agricole” se încadrează în **Axa I – „Creșterea competitivității sectorului agricol și silvic”** și are ca **obiectiv general** creșterea competitivității sectorului agricol printr-o utilizare mai bună a resurselor umane și a factorilor de producție și îndeplinirea standardelor naționale și a standardelor comunitare.

Obiectivele specifice se referă la:

1. Introducerea și dezvoltarea de tehnologii și procedee noi, diversificarea producției, ajustarea profilului, nivelului și calității producției la cerințele pieței, inclusiv a celei ecologice, precum și producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile;
2. Adaptarea exploatațiilor la standardele comunitare;
3. Creșterea veniturilor exploatațiilor agricole sprijinite;
4. Sprijinirea membrilor grupurilor de producători sau ai altor forme asociative în vederea încurajării fenomenului de asociere.

Obiectivele operaționale se referă la:

Promovarea investițiilor în exploatațiile agricole din sectorul vegetal și de creștere a animalelor pentru realizarea de construcții noi și/sau modernizarea construcțiilor agricole existente din cadrul acestora și a utilităților aferente, achiziționarea de mașini și utilaje noi, înființarea de plantații etc.

Contribuția publică aferentă Măsurii 121 este de: **1.020.505.603 Euro** din care:

- ◆ contribuția Guvernului României – 20%
 - ◆ contribuția Uniunii Europene – 80%
- 107.111.000 Euro reprezintă alocarea aferentă schemei de garantare pentru sectorul agricol cu finanțare din PNDR;
- 28.677.708 Euro cheltuiala publică (22.942.166 Euro FEADR) reprezintă alocarea financiară din PERE pentru proiecte ce vizează noile provocări.

**Fondurile nerambursabile
le puteți accesa până în
2013.**

Costul total, alcătuit din contribuția publică și contribuția privată, este de **1.894.191.612 Euro**.

În cadrul sesiunilor de depunere a proiectelor, începând cu anul 2010, alocarea financiară se face distinct pentru sectorul vegetal și pentru sectorul de creștere a animalelor.

2.1 Cine poate beneficia de fonduri nerambursabile

Beneficiarii eligibili pentru sprijinul acordat prin Măsura 121 sunt **fermierii definiți conform PNDR ca fiind persoane fizice sau juridice, care practică în principal activități agricole - activitate principală conform Certificatului de Înregistrare eliberat de Oficiul Registrului Comerțului - a căror exploatație este situată pe teritoriul țării, are o dimensiune egală sau mai mare de 2 UDE¹, și care este înregistrată în Registrul fermelor/ Registrul agricol**. Astfel, pentru a beneficia de sprijin prin FEADR un solicitant trebuie să aibă ca obiect principal de activitate domeniul agricol, conform Certificatului de înregistrare eliberat de Oficiul Registrului Comerțului, respectiv codul CAEN 01xx.

Este necesar să aveți în vedere că obiectul de activitate vizat de proiect nu îl poate constitui o activitate pe baza de tarif sau contract.

Categoriile de beneficiari eligibili care pot primi fonduri nerambursabile sunt:

- ✓ **Persoana fizică²**
- ✓ **Persoana fizică autorizată (înființată în baza legii 300/2004, cu modificările și completările ulterioare sau înființată în baza OUG nr. 44/16 aprilie 2008)**
- ✓ **Intreprinderi individuale (înființate în baza OUG nr. 44/16 aprilie 2008)**
- ✓ **Intreprinderi familiale (înființate în baza OUG nr. 44/16 aprilie 2008)³**

Toate referirile din prezentul Ghid al solicitantului se aplică la persoana fizică autorizată și asociația familială înființată în baza Legii 300/2004. Acești solicitanți sunt considerați eligibili încă 2 ani de la intrarea în vigoare a OUG 44 / 2008, conform OUG 38/2009.

¹ **Unitatea de dimensiune economică (UDE)** reprezintă unitatea prin care se exprimă dimensiunea economică a unei exploatații agricole determinată pe baza marjei brute standard a exploatației (Decizia Comisiei nr. 85/377/CEE). Valoarea unei unități de dimensiune economică este de 1.200 Euro

² **Persoanele fizice vor fi acceptate ca potențiali beneficiari** dacă se angajează să se autorizeze ca persoane fizice autorizate) în termen de 60 zile calendaristice de la data primirii notificării privind selectarea cererii de finanțare. Angajamentul se atașează cererii de finanțare și va preciza că în termen de 60 zile calendaristice de la data primirii notificării, solicitantul va prezenta certificatul de înregistrare la Oficiul Registrului Comerțului. În caz de neprezentare în termen a acestor documente contractul de finanțare nu se va încheia.

³ **Legea 300/2004 privind autorizarea persoanelor fizice și a asociațiilor familiale, a fost abrogată** de Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 44 din 16 aprilie 2008 privind desfasurarea activitatilor economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, publicată în Monitorul Oficial nr. 328 din 25 aprilie 2008. Pentru doi ani de la intrarea în vigoare a OUG 44/2008, completată prin OUG 38/2009 sunt considerați beneficiari eligibili inclusiv cele două categorii din vechea reglementare, respectiv **Persoanele fizice autorizate și Asociațiile familiale**. Beneficiarii aflați în relații contractuale cu APDRP au obligația să notifice în scris Agenția referitor la noua formă de organizare pentru care au optat. **Radierea din Registrul Comerțului a beneficiarilor care nu și-au exercitat dreptul de opțiune, în condițiile art. 39 din OUG 44/2008, va duce la încetarea Contractelor de finanțare.**

- ✓ **Asociație familială** (înființată în baza legii 300/2004, cu modificările și completările ulterioare)
- ✓ **Societate în nume colectiv – SNC** (înființată în baza Legii nr. 31/1990, cu modificările și completările ulterioare);
- ✓ **Societate în comandită simplă – SCS** (înființată în baza Legii nr. 31/1990, cu modificările și completările ulterioare);
- ✓ **Societate pe acțiuni – SA** (înființată în baza Legii nr. 31/1990, cu modificările și completările ulterioare);
- ✓ **Societate în comandită pe acțiuni – SCA** (înființată în baza Legii nr. 31/1990, cu modificările și completările ulterioare);
- ✓ **Societate cu răspundere limitată – SRL** (înființată în baza Legii nr. 31/1990, cu modificările și completările ulterioare);
- ✓ **Societate comercială cu capital privat** (înființată în baza Legii nr. 15/1990, cu modificările și completările ulterioare);
- ✓ **Societate agricolă** (înființată în baza Legii nr. 36/1991);
- ✓ **Societate cooperativă agricolă** (înființată în baza Legii nr. 1/2005);
- ✓ **Grup de producători** (recunoscut în baza Legii nr. 338/2005), doar cu condiția ca investițiile realizate să deservească interesele propriilor membri;
- ✓ **Cooperativă agricolă** (înființată în baza Legii nr. 566/2004), doar cu condiția ca investițiile realizate să deservească interesele propriilor membri.

Nu se încadrează în categoria beneficiarilor eligibili pentru această măsură:

- ✓ **Exploatațiile agricole de subzistență** (exploatații care produc exclusiv pentru consumul propriu) cu dimensiune de sub 2 UDE – dimensiunea economică a exploatației agricole se calculează conform cererii de finanțare în sheet-ul specific măsura 121 - Stabilirea categoriei de fermă - după cum urmează:
 - În cazul exploatațiilor agricole care prevăd în cadrul proiectului modernizarea acestora, dimensiunea se va calcula pentru anul în curs la data depunerii cererii de finanțare.
 - În cazul exploatațiilor agricole care prevăd activități agricole complet noi, dimensiunea economică va fi cea rezultată ca urmare a realizării investiției.

- ✓ **Organizațiile de producători** din sectorul legume și fructe pentru investițiile sprijinite prin Pilonul I⁴ al Politicii Agricole Comune.

Solicitantul trebuie să respecte următoarele:

- să fie persoană fizică sau juridică română cu capital privat
- capitalul/ acționariatul solicitantului eligibil poate fi atât integral din România cât și mixt sau integral străin;
- să acționeze în nume propriu;
- să asigure surse financiare stabile și suficiente pe tot parcursul implementării proiectului.

Finanțarea unui proiect depus în cadrul Măsurii 121 derulată prin PNDR este restricționată pentru următoarele categorii de beneficiari:

- beneficiarii înregistrați în lista APDRP a debitorilor pentru Programul SAPARD și pentru FEADR, până la achitarea integrală a datoriei față de APDRP, inclusiv a majorărilor de întârziere;
- beneficiarii care au contracte de finanțare reziliate pentru FEADR, din inițiativa APDRP, din cauza nerespectării clauzelor contractuale și rezilierea are o vechime mai mică de un an;
- beneficiarii care se află în situații litigioase cu APDRP, până la finalizarea litigiului.

2.2 Condiții minime obligatorii pentru acordarea sprijinului

ATENȚIE!

Pentru justificarea condițiilor minime obligatorii specifice proiectului dumneavoastră este necesar să prezentați în cadrul studiului de fezabilitate/ memoriului justificativ toate informațiile concludente în acest sens, iar documentele justificative vor susține aceste informații.

- Proiectul trebuie să respecte conformitatea cu obiectivul general al Măsurii și cu cel puțin unul dintre obiectivele specifice;**

În cadrul studiului de fezabilitate/ memoriului justificativ se va descrie conformitatea obiectivelor investiției urmărite prin proiect cu obiectivele măsurii.

⁴ **Pilonul I** – baza pentru plățile directe și pentru măsurile de piață finanțate prin FEAGA (Fondul European pentru Garantare în Agricultură)

- Proiectul să fie în acord cu potențialul agricol al zonei și să demonstreze îmbunătățirea performanței generale a exploatației agricole la data dării în exploatare a investiției;**

Se va utiliza „Studiul pentru determinarea zonelor cu potențial, a zonelor geografice și marjelor brute standard unitare pentru proiectele din cadrul Măsurii 3.1 „Investiții în exploatații agricole” din Programul SAPARD”, elaborat de ASAS-ICPA și ICDEA, 2004 (Anexa 10).

Pentru ca un proiect să fie considerat ca fiind în acord cu potențialul agricol al zonei, cel puțin 75% din structura plantelor de cultură sau din efectivul de animale vizat de proiect trebuie să se încadreze în zona cu potențial mediu și/sau ridicat. Pentru specii care nu se regăsesc în studiul precizat mai sus, solicitantul se va adresa Direcției județene pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală care va emite un document referitor la potențialul agricol al zonei pentru specia vizată.

Pentru situațiile în care tipurile de culturi și/sau speciile de animale și păsări vizate de investiție sunt amplasate în zone în care acestea nu se încadrează în potențialul agricol mediu și/sau ridicat, solicitantul va atașa documente justificative avizate de Direcțiile pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală sau emise de instituții abilitate care vor certifica această condiție.

În cazul investițiilor pentru înființarea de culturi cu specii forestiere cu ciclu scurt de producție și regenerare pe cale vegetativă (plopul, salcia, salcâmul etc.), în scopul producerii de energie din surse regenerabile, se vor descrie și corela în cadrul studiului de fezabilitate/memoriului justificativ cerințele optime ale speciei, cu caracteristicile pedo-climatice ale zonei în care este amplasată cultura.

Pentru specii cultivate în spații protejate precum și pentru investițiile în apicultură nu este necesar ca proiectul să fie în acord cu potențialul agricol al zonei.

*Solicitantul trebuie să demonstreze îmbunătățirea performanței generale a exploatației agricole la data dării în exploatare a investiției prin îndeplinirea unuia sau mai multor obiective de ordin tehnic, economico-financiar și de mediu **și respectand obligatoriu viabilitatea economica**, conform următoarei liste indicative:*

a) obiective tehnice

- achiziția de tractoare, combine, mașini, utilaje, echipamente etc, care determină creșterea productivității muncii, îmbunătățirea calității produselor agricole, introducerea de tehnologii performante, îmbunătățirea condițiilor de lucru;
- construirea și/sau modernizarea clădirilor operaționale care conduc la asigurarea conformității cu standardele comunitare;
- diversificarea producției în funcție de cerințele pieței, realizarea de noi produse și introducerea de noi tehnologii.

b) obiective economico – financiare

- reducerea costurilor de producție și creșterea rentabilității economice a exploatației agricole;
- creșterea valorii adăugate brute (VAB) a exploatației agricole;
- creșterea viabilității economice.

c) obiective de mediu

- reducerea emisiilor dăunătoare cu efect de seră și o mai bună gestionare a deșeurilor rezultate din activitatea de producție;
- reducerea emisiilor de amoniac (și a altor gaze), în special în exploatațiile de creștere a animalelor prin respectarea standardelor sanitar-veterinare, de igienă și de bunăstare a animalelor;
- asigurarea respectării cerințelor fitosanitare, ecologice etc.;
- creșterea gradului de utilizare a surselor de energie regenerabilă și îmbunătățirea eficacității folosirii acestora.

Condiția minimă de îmbunătățire a performanței generale a exploatației agricole prin respectarea obiectivului economico-financiar de creștere a viabilității economice, se va face prin verificarea celor două condiții cumulate: rezultatul operațional al anului precedent depunerii cererii de finanțare trebuie să fie pozitiv (inclusiv 0) și proiectul să respecte indicatorii economico-financiar menționați în cererea de finanțare-secțiunea economică.

Beneficiarul sau reprezentantul legal al proiectului trebuie să dovedească o pregătire profesională, în raport cu proiectul

Reprezentantul legal/ beneficiarul (o persoana din cadrul societatii, actionar) dovedeste pregătire profesionala in raport cu proiectul pe care doreste sa-l initieze.

În cazul diplomelor de studii/ certificatelor de formare eliberate de instituții de învățământ din străinătate, solicitantul va atașa documentul privind recunoașterea de către autoritatea competentă din România conform legislației în vigoare.

ATENȚIE! Reprezentantul legal trebuie să fie:

Persoana desemnata să reprezinte solicitantul în relația contractuală cu APDRP, conform legislației în vigoare

Depunerea cererii de finanțare se poate face de orice altă persoană cu procură notarială de la persoana desemnata să reprezinte solicitantul conform legislației în vigoare.

Beneficiarul trebuie să prezinte memoriul justificativ sau studiul de fezabilitate

Memoriul justificativ - pentru proiecte care nu prevăd lucrări de construcții-montaj și pentru proiecte care vizează plantații de viță de vie, pomi și arbuști fructiferi și/sau pepiniere și care nu prevăd lucrări de construcții-montaj.

Studiul de fezabilitate – pentru proiecte care prevăd lucrări de construcții-montaj.

Beneficiarii Măsurilor 112 „Instalarea tinerilor fermieri” și 141 "Sprijinirea fermelor agricole de semi-subzistență" pot accesa Măsura 121 utilizând același plan de afaceri elaborat pentru accesarea Măsurilor 112 și 141.

Planul de afaceri nu poate fi finanțat de două ori prin măsuri diferite (121 “Modernizarea exploatațiilor agricole” și 143 “Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru agricultori”), iar potențialul beneficiar nu poate obține finanțarea a două planuri de afaceri diferite pentru aceeași investiție, unul în cadrul măsurii 121 și altul în cadrul măsurii 143.

Atenție! *În situația în care se regăsesc în studiul de fezabilitate/memoriu justificativ informații copiate identic din alte proiecte similare, se poate decide diminuarea cheltuielilor de la cap.3 – Cheltuieli pentru proiectare **sau** neeligibilitatea în cazul în care nu se dovedeste o particularizare la specificul proiectului.*

Beneficiarul trebuie să declare că asigură cofinanțarea investiției

Potențialul beneficiar este obligat, încă de la momentul declarării, să identifice sursa de cofinanțare pentru susținerea executării investiției și să aibă în vedere pregătirea documentelor necesare în acest caz.

Solicitantul va prezenta in termen de maxim 60 de zile calendaristice de la data confirmarii de primire a notificarii, sursa cofinantarii in vederea incheierii contractului de finantare.

Documentele de la solicitant care dovedesc capacitatea si sursa de cofinantare pot fi:

- a) Extras de cont bancar vizat și datat de bancă cu cel mult cinci zile lucrătoare înainte de data depunerii, în cazul cofinanțării prin surse proprii (autofinanțare) sau prin certificate de depozit nominative și dematerializate, cu o scadență mai mică sau egală cu trei luni față de data depunerii;
- b) Extras de cont bancar vizat și datat de bancă cu cel mult cinci zile lucrătoare înainte de data depunerii în cazul existenței unor surse de cofinanțare de tipul: granturi, sponsorizări, donații, însoțit de un document care să ateste sursa respectivă, emis de organizația care a acordat-o;
- c) Extras de cont bancar și Formularul de achiziție titluri de stat, emise și vizate de bancă, în cazul cofinanțării prin titluri de stat cu o scadență mai mică sau egală de trei luni față de data depunerii;
- d) Scrisoare de confort (certificat de confirmare de fonduri) cu o valabilitate de 120 zile de la data emiterii (anexa la Declarația de cofinanțare).

ATENȚIE!

In cazul in care nu sunt prezentate documentele care dovedesc capacitatea si sursa de cofinantare contractul de finantare nu va fi incheiat.

ATENȚIE!
Este necesar ca beneficiarul sa nu aiba:
♦ fapte inscrise in **cazierul fiscal**,
♦ inscrieri care privesc sanctiuni economico-financiare in **cazierul judiciar**
si sa respecte **graficul de rambursare a datoriilor**, daca are datoriile catre banci. La incheierea contractului de finantare solicitantul va prezenta cazierul judiciar in care nu trebuie sa aiba sanctiuni economico-financiare.

Beneficiarul trebuie să prezinte dovada că a făcut demersurile pentru a obține toate avizele și acordurile conform legislației în vigoare din domeniul:

sanitar-veterinar, sanitar, fitosanitar și de mediu, necesare realizării investiției în cadrul proiectului. Pentru toate tipurile de investiții, potențialii beneficiari trebuie să obțină acordul de mediu în conformitate cu legislația națională. În anumite situații menționate în legislație, acordul de mediu este însoțit obligatoriu de studiul de impact de mediu, așa cum se prezintă la punctul 5.2. din PNDR.

2.3 Tipuri de investiții și cheltuieli eligibile

În cadrul Măsurii 121 sunt sprijinite investițiile la nivelul întregului teritoriu al României.

Un proiect poate cuprinde atât cheltuieli eligibile cât și cheltuieli neeligibile. Fondurile nerambursabile vor fi acordate doar pentru decontarea cheltuielilor eligibile, cheltuielile neeligibile urmând a fi suportate de beneficiarul proiectului.

Fondurile nerambursabile vor fi acordate beneficiarilor eligibili pentru **investiții corporale și/sau necorporale**⁵, conform următoarei **liste indicative a cheltuielilor eligibile**:

1. Construirea și/sau modernizarea clădirilor utilizate pentru producția agricolă⁶ la nivel de fermă, incluzând investițiile pentru respectarea standardelor comunitare și pe cele pentru protecția mediului și depozitarea îngrășămintelor;
2. Construirea și/sau modernizarea infrastructurii rutiere interne sau de acces din domeniul agricol, inclusiv utilități și racorduri identificate ca necesare prin studiul de fezabilitate sau memoriul justificativ;
3. Construirea și/sau modernizarea fermelor de taurine pentru producția de lapte, ca de exemplu: echipamente pentru producerea de furaje, instalații de muls, linii tehnologice de prelucrare și ambalare a produselor, dotări tehnice în scopul asigurării controlului calitatii la nivel de fermă, etc.;
4. Construirea și/sau modernizarea serelor, inclusiv a centralelor termice și instalațiilor de irigație, asigurarea utilităților în vederea respectării condițiilor de mediu;
5. Achiziționarea sau achiziționarea în leasing⁷ de tractoare noi, combine de recoltat, mașini, utilaje, instalații, echipamente și accesorii, echipamente și software specializate, identificate ca necesare prin studiul de fezabilitate sau memoriul justificativ;

⁵ **Investiții corporale** – active fizice și circulante (clădiri, mijloace de transport, utilaje etc.)

Investiții necorporale – active necorporale sub forma de fond de comerț, brevete etc., cheltuieli (în sensul contabil al cuvântului) de publicitate, cu studii etc.

⁶ Nu vor fi eligibile spațiile care deservește activitatea generală a exploatației: birouri pentru personalul administrativ, săli de ședințe, săli de protocol, bucătărie și sala de mese, spații de cazare, etc.

Pentru respectarea condițiilor de igienă/ sanitar-veterinare și a fluxului tehnologic, sunt *eligibile* spațiile destinate personalului de producție: laboratoare, vestiare tip filtru pentru muncitori, biroul medicului veterinar, biroul maistrilor, a șefului de fermă, spațiu pentru servirea mesei, etc.

⁷ **Leasing-ul** este eligibil doar dacă rezultă transferul de proprietate al bunului în posesia beneficiarului în perioada de implementare a proiectului, până la ultima cerere de plată.

6. Achiziționarea sau achiziționarea în leasing de noi mijloace de transport specializate⁸, necesare activității de producție, identificate ca necesare prin studiul de fezabilitate sau memoriul justificativ;
7. Înlocuirea plantațiilor viticole din soiuri nobile ajunse la sfârșitul ciclului biologic de producție (minim 40 ani) și care nu sunt incluse în sistemul de restructurare / reconversie al plantațiilor de viță-de-vie sprijinit prin FEAGA în cadrul OCP vin și înființarea plantațiilor pentru struguri de masă;
8. Înființarea plantațiilor de pomi, arbuști fructiferi și căpșuni;
9. Înființarea pepinierelor de viță de vie, pomi fructiferi și arbuști, alți arbori;
10. Investiții pentru producerea și utilizarea durabilă a energiei din surse regenerabile în cadrul fermei;
11. Investiții pentru înființarea de culturi de specii forestiere cu ciclu de producție scurt și regenerare pe cale vegetativă, în scopul producerii de energie regenerabilă;
12. Investiții în apicultură, cu excepția celor realizate prin Programul Național Apicol;
13. Investiții pentru procesarea produselor agricole la nivelul fermei⁹, cuprinzând echipamente pentru vânzarea acestora, inclusiv depozitare, răcire etc.;
14. Costurile generale ale proiectului, conform articolului nr. 55 din Regulamentul (CE) nr. 1974/2006, cum ar fi: taxe pentru arhitecți, ingineri și consultanți, studii de fezabilitate, taxe pentru eliberarea certificatelor, avizelor și autorizațiilor necesare implementării proiectelor, așa cum sunt ele menționate în legislația națională, achiziționarea de patente și licențe (maxim 8% din valoarea totală eligibilă a proiectului, dacă proiectul prevede și construcții și maxim 3% în cazul în care proiectul nu prevede realizarea construcțiilor);
15. Investiții necesare adaptării exploatațiilor pentru agricultura ecologică;
16. Investițiile necesare realizării conformității cu standardele comunitare.

⁸ **Mijloacele de transport specializate** reprezintă autovehiculele adaptate la cerințele de transport în cont propriu al materiei prime și/sau producției obținute și care sunt menționate în studiul de fezabilitate sau memoriul justificativ, anexate cererii de finanțare, vehiculele care îndeplinesc aceleași cerințe și au o funcție specifică ce necesită adaptări ale caroseriei și/sau echipamente speciale, precum și cele expres menționate ca eligibile în fișele măsurilor din cadrul PNDR.

⁹ Numai dacă 50% din materia primă este produsă în ferma proprie, rezultatul procesării este tot un produs din Anexa I la Tratatul de Instituire a CE, iar agricultura reprezintă și rămâne activitatea de bază.

2.4 Tipuri de investiții și cheltuieli neeligibile

ATENȚIE! Finalizarea proiectului FEADR, presupune ca beneficiarul să finalizeze atât partea de investiție suportată prin cheltuielile eligibile, cât și partea de investiție realizată din cheltuielile neeligibile.

Prin Măsura 121 **nu se pot finanța** investiții care se încadrează în următoarele categorii:

1. Construcția sau modernizarea locuinței;
2. Achiziționarea de bunuri second-hand;
3. Achiziția de drepturi de producție agricolă, de animale, plante anuale și plantarea lor, conform art. 55, pct.2 din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1974/2006;
4. Achiziționarea de teren;
5. TVA, cu excepția TVA-ului nerecuperabil, în cazul în care este în mod real și definitiv suportat de către beneficiari, alții decât persoanele neimpozabile, conform art.71 (3), lit. a din Regulamentul (CE) nr. 1698/2005;
6. Costuri operaționale, inclusiv costuri de întreținere și chirie;
7. Comisioane bancare, costurile garanțiilor și cheltuieli similare;
8. Contribuția în natură;
9. Costuri de schimb valutar, taxe și pierderi ocazionate de schimburile valutare asociate contului euro APDRP;
10. Costurile aferente unui contract de leasing: taxa de management, dobânzi, prima de asigurare etc.;
11. Costuri realizate înainte de aprobarea proiectului, cu excepția studiilor tehnice, a planurilor de afaceri și a studiilor de fezabilitate;
12. Costuri aferente Planului de afaceri sprijinit prin măsura 143 „Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru agricultori”;
13. Costuri privind închirierea de mașini, utilaje, instalații și echipamente;
14. Achiziția de mijloace de transport pentru uz personal și transport persoane;

15. Investiții privind operațiunile de simplă înlocuire¹⁰ în conformitate cu art. 55 din Regulamentul (CE) nr. 1974/2006;
16. Investiții în sectorul de piscicultură și acvacultură;
17. Investiții în exploatații de creștere a animalelor de blană;
18. Investiții pentru producerea pomilor de Crăciun;
19. Investițiile realizate în cadrul schemelor de sprijin în conformitate cu Art. 2 (2) din Regulamentul (CE) nr. 1974/ 2006.

Lista investițiilor și costurilor neeligibile se completează cu prevederile din Hotărârea de Guvern privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală.

2.5 Criteriile de selecție ale proiectului

ATENȚIE!

Cheltuielile neeligibile nu sunt luate în considerare la scorarea criteriilor de selecție.

Proiectele prin care se solicită finanțare prin FEADR sunt supuse unui sistem de selecție, în baza căruia fiecare proiect este punctat, conform următoarelor **criterii de selecție**:

1. Exploatații agricole care se adaptează la standardele comunitare nou introduse¹¹

Se acordă punctaj la acest criteriu de selecție, dacă prin proiect se realizează investiții privind adaptarea la standardele comunitare nou introduse în conformitate cu Anexa 1 "Descrierea standardelor comunitare în vigoare" din fișa tehnică a Măsurii 121. Astfel, în studiul de fezabilitate/memoriul justificativ vor fi descrise aceste investiții și cuprinse în **bugetul indicativ**.

¹⁰ „investiția de simplă înlocuire” înseamnă o investiție care înlocuiește o clădire existentă sau o mașină sau părți din acestea, cu altele noi și moderne, fără a crește capacitatea de producție cu mai mult de 25% sau fără a implica schimbări în natura producției sau a tehnologiei implicate. Nu sunt considerate investiții de înlocuire următoarele: demolarea completă a unei clădiri vechi de cel puțin 30 de ani din cadrul fermei și înlocuirea cu o clădire modernă, și renovarea fundamentală a unei clădiri din cadrul fermei. Renovarea este considerată fundamentală când costul total este de cel puțin 50% din valoarea noii clădiri, în conformitate cu prevederile art. 2, pct. 17 al Regulamentului Comisiei (CE) nr. 1857/2006 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul ajutoarelor de stat pentru întreprinderile mici și mijlocii care își desfășoară activitatea în domeniul producției de produse agricole și de modificare a Regulamentului Comisiei (CE) nr. 70/2001 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE ajutorului de stat pentru întreprinderile mici și mijlocii.

¹¹ Prin **standard comunitar nou introdus** se înțelege acel standard care nu este încadrat ca și standard existent și pentru care solicitanții beneficiază de perioada de grație de 36 luni de la data la care standardul a devenit obligatoriu.

De asemenea, solicitantul se va asigura că documentele eliberate de către autoritățile competente (mediu, sanitar veterinar, calitatea semintelor, controlul și valorificarea legumelor) menționează standardele care vor fi implementate prin intermediul proiectului.

Pentru tinerii fermieri, care au contracte încheiate pe măsura 112 și care au prevăzut în planul de afaceri realizarea acestora, se acorda punctaj pentru toate standardele cuprinse în Anexa 1 la fisa măsurii pentru care se acorda o perioadă de grație de maximum 36 de luni de la data instalării tinerilor.

Investițiile privind implementarea standardelor trebuie să se realizeze înainte de data la care se încheie perioada de implementare a acestora (pentru tinerii fermieri se adaugă o perioadă de grație de 36 luni de la data instalării).

Pentru proiectele care vizează investiții noi nu se va acorda punctaj pentru criteriile de selecție privind adaptarea la standardele comunitare nou introduse.

Nu se acorda punctaj pentru solicitanții care au atasat Avizul fitosanitar ca să demonstreze că prin proiectul de investiții privind adaptarea la standardele comunitare se implementează Directiva Consiliului nr. 91/414/EC privind introducerea pe piața a produselor de protecție a plantelor.

Clarificări privind standardul comunitar „Protecția apelor împotriva poluării cu nitrati din surse agricole”¹²

SE PUNCTEAZĂ NUMAI PENTRU STANDARDELE A CĂROR PERIOADĂ DE GRAȚIE PENTRU IMPLEMENTARE EXCEDE DATA DE 01.01.2011.

2. Exploatații din sectoarele prioritare, în ordinea de prioritate prezentată mai jos

Se acordă **prioritate** pentru proiectele care realizează investiții în:

Sectorul vegetal: (i) legume; (ii) pepiniere și plantații de pomi și arbuști fructiferi, căpșunării; (iii) culturi de câmp; (iv) pepiniere și plantațiile de viță de vie pentru vin (cu excepția restructurării/reconversiei plantațiilor de viță de vie) și struguri de masă; (v) culturi de specii forestiere cu ciclu de producție scurt și regenerare pe cale vegetativă, în scopul producerii de energie regenerabilă.

¹² - bazine destinate stocării efluenților de la exploatarea zootehnică în vederea împiedicării poluării apelor prin scurgerea și infiltrarea în sol sau scurgerea în apele de suprafață a lichidelor care conțin efluenți de la exploatarea zootehnică și efluenți de materii vegetale precum furajele insilozate;
- mașini de imprăștiat îngrășăminte chimice și organice în vederea asigurării debitului și uniformității distribuției acestora;
- depozite special amenajate pentru îngrășăminte;
- echipamente de irigație ce previn poluarea apelor prin scurgerea și percolarea apei departe de sistemul radicular al plantelor în cazul culturilor irigate.

Sectorul de creștere a animalelor: (i) bovine pentru lapte; (ii) porcine, din care: pentru reproducție și la îngrășat (iii) ovine și caprine; (iv) păsări. Numai proiectele din sectorul vegetal de la prioritățile i, ii și iv, care au investiții în sisteme de irigații de minim 20% din valoarea eligibilă a proiectului și proiectele de la prioritatea iii care au investiții în sisteme de irigații de minim 50% din valoarea eligibilă a proiectului vor putea primi punctaj suplimentar pentru acest criteriu de selecție.

Important!

Pentru investiții referitoare la irigații, se acorda punctaj numai daca solicitantul a prezentat unul din cele doua documente de la doc.18.3 (Avis de gospodarirea apelor in cazul investitiilor privind irigatiile sau/ Contract multianual de furnizare apa pentru irigatii – ANIF sau alt furnizor).

Punctajul pentru proiectele care prevad investitii in sisteme de irigatii se cumuleaza cu punctajul de la sectorul respectiv si se acorda in functie de ponderea acestor investitii in valoarea totala eligibila a proiectului.

De exemplu:

Pentru sectorul legume:

- cheltuielile aferente sistemului de irigații in valoare de 250.000 Euro.
- valoarea totala eligibila a proiectului de 1.250.000 Euro.

$$250.000/1.250.000 \times 10 = 2$$

Total punctaj pentru acest criteriu de selecție: 25+2=27

ATENȚIE! **Daca proiectul vizeaza doua sau mai multe sectoare prioritare, se va acorda punctajul aferent sectorului cu pondere valorica mai mare in cadrul proiectului.**

Proiectele din sectoarele prioritare care vor realiza investiții în producerea și utilizarea energiei regenerabile vor putea beneficia de un punctaj suplimentar.

Punctajele pentru proiectele care prevăd investiții în energie regenerabilă se acordă în funcție de ponderea acestor investiții în valoarea totală eligibilă a proiectului

De exemplu:

- cheltuielile aferente producerii energiei regenerabile sunt in valoare de 7.000 Euro.
- valoarea totala eligibila a proiectului este de 850.000 Euro.

$$7.000/850.000 \times 5 = 0.041$$

Punctajul pentru acest criteriu de selecție: 0.041

3. Exploatații agricole de semi-subsistență

Sunt exploatațiile care produc, în principal, pentru consumul propriu, dar care comercializează și o parte din producția realizată. Dimensiunea economică a acestora poate varia între 2 și 8 unități de dimensiune economică (UDE).

Categoriile de solicitanți care pot primi punctaj la acest criteriu de selecție sunt:

- ✓ Persoana fizică
- ✓ Persoana fizică autorizată (*înființată* în baza legii 300/2004 sau *înființată* în baza OUG nr. 44/16 aprilie 2008)
- ✓ Intreprindere individuală (*înființată* în baza OUG nr. 44/16 aprilie 2008)

4. Beneficiarul este cu minim 6 luni* înainte de lansarea sesiunii pentru care aplică, membru al unei forme asociative, sau formă asociativă, recunoscute conform legislației naționale în vigoare

Pentru verificarea acestui criteriu de selecție, solicitantul atașează la cererea de finanțare documente prin care să demonstreze că acesta este membru al uneia din următoarele forme asociative, sau forma asociativă:

- ✓ *grup de producători, constituit conform OG nr. 37/2005, aprobată cu modificări și completări de Legea nr. 338/2005;*
- ✓ *societate cooperativă agricolă, constituită conform Legii nr. 1/2005;*
- ✓ *organizație de îmbunătățiri funciare, constituită conform Legii îmbunătățirilor funciare nr.138/2004, modificată și completată cu Legea nr.233/2005*
- ✓ *cooperativa agricolă, constituită conform Legii nr. 566/2004, cu modificările și completările ulterioare*

Sau este constituit ca formă asociativă potrivit următoarelor reglementări:

societate agricolă, constituită conform Legii nr.36/1991, cu modificările și completările ulterioare, sau asociație familială/ întreprindere familială constituită conform Legii 300/ 2004 sau înființată în baza OUG nr. 44/ 2008, care aplică în nume propriu.

* Prevederea se aplică începând cu cea de a doua sesiune din anul 2010

5. Exploatații agricole care nu au mai beneficiat de sprijin SAPARD /FEADR pentru același tip de activitate

Exploatațiile agricole care nu au mai beneficiat de sprijin SAPARD /FEADR sunt solicitanții care nu au mai beneficiat de sprijin pentru același tip de activitate/investitie în cadrul celor două programe.

6. Exploatații vegetale și de creștere a animalelor în sistem ecologic

Sunt vizate atât exploatațiile vegetale și de creștere a animalelor care se află în perioadă de conversie cât și cele care sunt înregistrate ca producătoare în agricultura ecologică.

Pentru proiectele care prevăd producție în sistem ecologic punctajul se acordă în funcție de ponderea suprafeței/numărului de animale în suprafața totală/ numărul total de animale a exploatației.

In cazul in care solicitantul detine atat exploataii vegetale in sistem ecologic cat si animale in sistem ecologic, punctajul nu se cumuleaza pentru criteriul de selectie 6, ci se acorda in functie de activitatea principala, respectiv sectorul vegetal sau sectorul de crestere a animalelor

De exemplu:

- suprafata propusa in agricultura ecologica = 25 ha
- suprafata totala a exploatației din Registrul fermelor= 500 ha.

$$25/500 \times 5 = 0.25$$

Punctaj pentru acest criteriu de selectie: 0.25

8. Proiectele care au și investiții pentru procesarea produselor agricole

“Procesarea unui produs agricol”: orice operațiune efectuată asupra unui produs agricol (Anexa I la Tratatul de Instituire a CE) și având drept rezultat un produs care este, de asemenea, un produs agricol (Anexa I la Tratatul de Instituire a CE), cu excepția activităților realizate în exploatația agricolă, necesare pentru pregătirea unui produs animal sau vegetal pentru prima vânzare.

Exemple de activitati in cadrul exploatațiilor agricole care vizeaza pregătirea unui produs agricol pentru prima vânzare: recoltare, curatare, sortare, conditionare, uscare cereale, tratare seminte, uscare frunze de tutun, ceruire fructe, ambalare, racire lapte, depozitare.

ATENȚIE!

1. Rezultatul procesarii ce face obiectul investitiei realizate prin proiect poate avea drept scop atat comercializarea cat si utilizarea in cadrul fermei.

2. In situatia in care proiectul vizeaza si investitii privind procesarea produselor agricole obtinute in cadrul unei ferme mixte se acorda punctaj indiferent de componenta dominanta valoric.
3. activitatea prezentata ca procesare trebuie sa respecte definitia procesarii de mai sus;
4. Veniturile din vanzarea produselor obtinute in urma procesarii sunt evidentiata in Anexa B1;
5. Pentru procesare si depozitarea produselor obtinute vor fi prevazute spatii distincte;
Numai dacă proiectul de investiții cuprinde atât investiții pentru producția agricolă cât și investiții pentru procesare (respectând condițiile de mai sus) poate beneficia de sprijin în cadrul acestei măsuri.

Atentie!

Solicitantul declara pe propria raspundere ca va prezenta la ultima cerere de plata Licenta de fabricatie pentru produsele obtinute pentru care a primit punctaj la selectie, altfel contractul se va rezilia.

Punctajele pentru proiectele care prevăd și investiții de procesare în cadrul fermei, se acordă în funcție de ponderea acestor investiții în valoarea totală eligibilă a proiectului.

De exemplu:

- valoarea cheltuielilor referitoare la activitatea de procesare = 25.000 Euro
- valoarea totala eligibila= 500.000 Euro.

$$25.000/500.000 \times 5 = 0.25$$

Punctaj pentru acest criteriu de selectie: 0.25

9. Exploatații agricole deținute de fermieri cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii proiectului

Categoriile de fermieri cu vârsta sub 40 ani cărora li se poate acorda punctaj la acest criteriu de selecție sunt: persoană fizică autorizată (înființată în baza legii 300/2004 sau în baza OUG nr. 44/16 aprilie 2008); întreprindere individuala constituita conform OG nr.44/2008 și societățile cu răspundere limitată înființate conform Legii nr. 31/1990 în care solicitantul este persoană fizică asociat unic.

ATENȚIE! *In cazul societăților cu raspundere limitata înființata conform Legii nr. 31/1990 in situatia in care reprezentantul legal nu coincide cu asociatul unic este necesar sa depuneti in completare copia actului de identitate pentru persoana fizica asociat unic.*

10. Exploatații agricole aflate în zonele defavorizate

Zone defavorizate:

- zona montană cu handicap natural conform conform Listei Unităților Administrativ Teritoriale din zona Montană defavorizată, prezentate în Anexa 9 la Ghidul Solicitantului;
- alte zone cu handicap natural decât zona montană conform Listei Unităților Administrativ Teritoriale din România incluse în Zonele Semnificativ Defavorizate/ Lista localităților din Zonele Defavorizate de Condiții Naturale Specifice prezentate în Anexa 9 la Ghidul Solicitantului.

Întreaga suprafață vizată de investiție trebuie să se afle în cel puțin una dintre aceste zone.

Toate proiectele eligibile vor fi punctate în acord cu criteriile de selecție menționate mai sus.

Întrucât în cadrul sesiunilor de depunere a proiectelor, începând cu anul 2010, alocarea financiară se va face distinct pentru sectorul vegetal și pentru sectorul de creștere a animalelor și punctarea se fa face distinct

Sistemul de punctare este următorul:

SECTORUL VEGETAL

Nr. Crt.	Criterii de selectie	Punctaj
1.	<p>Exploatații agricole care se adaptează la standardele comunitare nou introduse</p> <p><i>Pentru a se acorda punctaj la acest criteriu de selectie, solicitantul trebuie sa realizeze prin proiect investitii privind adaptarea la standardele comunitare. În Anexa 1 la fisa tehnica a masurii 121 si în Ghidul Solicitantului sunt prezentate regulamentele comunitare si actele normative care le transpun pe acestea si sunt indicate investitiile care sunt necesare pentru adaptarea la standarde. Aceste investitii vor fi descrise în Studiul de fezabilitate/ Memoriul justificativ, iar cheltuielile necesare vor fi cuprinse în bugetul indicativ.</i></p> <p><i>De asemenea, solicitantul trebuie sa demonstreze cu documentele administrative eliberate pentru realizarea proiectului de catre autoritatile competente ca va respecta standardele pâna la data limita impusa de legislatie (perioada de grație).</i></p> <p>SE PUNCTEAZA NUMAI PENTRU STANDARDELE A CAROR PERIOADA DE GRATIE PENTRU IMPLEMENTARE EXCEDE DATA DE 01.01.2011.</p>	10

	Criteriul de selectie nr. 2 cumulat pentru toate cele trei componente (sectoare prioritare, sisteme de irigații și energie regenerabilă) poate primi	Maxim 40
	Exploatații din sectoarele prioritare, în ordinea de prioritate prezentată mai jos:	Maxim 25
	(i) legume;	25
	(ii) pepiniere și plantații de pomi și arbuști fructiferi, capsunarii;	23
	(iii) culturi de câmp;	15
	(iv) pepiniere și plantații de via de vie pentru vin (cu excepția restructurării/reconversiei plantațiilor de via de vie) și struguri de masă;	20
	v) culturi de specii forestiere cu ciclu de producție scurt și regenerare pe cale vegetativă, în scopul producerii de energie regenerabilă.	10
2.	Proiectele din sectorul vegetal de la prioritățile i, ii și iv care au investiții în sisteme de irigații de minim 20% din valoarea eligibilă a proiectului și proiectele de la prioritatea iii care au investiții în sisteme de irigații de minim 50% din valoarea eligibilă a proiectului vor putea primi punctaj suplimentar pentru acest criteriu de selecție. <u>Punctajele pentru proiectele care prevăd investiții în sisteme de irigații se acordă în funcție de ponderea acestor investiții în valoarea totală eligibilă a proiectului și se adaugă la punctajul obținut pentru sectoare prioritare.</u>	10
	Proiectele din sectoarele prioritare care vor realiza investiții în producerea și utilizarea energiei regenerabile vor putea beneficia de un punctaj suplimentar. <u>Punctajele pentru proiectele care prevăd investiții în energie regenerabilă se acordă în funcție de ponderea acestor investiții în valoarea totală eligibilă a proiectului și se adaugă la punctajul obținut pentru sectoare prioritare.</u>	5
3.	Exploatații agricole de semi-subzistență <i>Sunt exploatațiile care produc, în principal, pentru consumul propriu, dar care comercializează și o parte din producția realizată. Dimensiunea economică a exploatațiilor de semi-subzistență poate varia între 2 și 8 UDE. Calculul aferent UDE, se va prezenta în Studiul de fezabilitate/Memoriul justificativ. Elementele de calcul sunt prezentate în Ghidul Solicitantului.</i> <i>Categoriile de solicitanți care pot primi punctaj la acest criteriu de selecție sunt:</i> - Persoana fizică - Persoana fizică autorizată (înființată în baza Legii 300/2004 sau înființată în baza OUG nr. 44/16 aprilie 2008) - Întreprindere individuală (înființată în baza OUG nr. 44/16 aprilie 2008)	5
4.	Beneficiarul este, cu minim 6 luni* înainte de lansarea sesiunii pentru care aplică, membru al unei forme asociative, sau formă asociativă, recunoscute conform legislației naționale în vigoare <i>Pentru verificarea acestui criteriu de selecție, solicitantul atasează la cererea de finanțare documente prin care să demonstreze că acesta este membru al uneia din următoarele forme asociative, sau forma asociativă:</i> - grup de producători, constituit conform OG nr. 37/2005, aprobată	10

	<p>cu modificari si completari de Legea nr. 338/2005;</p> <ul style="list-style-type: none"> - societate cooperativa agricola, constituita conform Legii nr. 1/2005; - cooperativa agricola, constituita conform Legii nr. 566/2004, cu modificarile si completarile ulterioare, - organizatie de imbunatatiri funciare, constituita conform Legii imbunatatirilor funciare nr. 138/2004, modificata si completata cu Legea nr. 233/2005. <p>Sau este constituit ca forma asociativa potrivit urmatoarelor reglementari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - societate agricola, constituita conform Legii nr.36 /1991, cu modificarile si completarile ulterioare, sau asociatie familiala constituita conform Legii 300/2004 sau infiintata în baza OUG nr. 44/ 2008, care aplica în nume propriu. <p><i>*Prevederea se aplică începând cu cea de a doua sesiune din anul 2010.</i></p>	
5.	Exploatații agricole care nu au mai beneficiat de sprijin SAPARD / FEADR pentru acela și tip de activitate	7
6.	<p>Exploatații vegetale și de creștere a animalelor în sistem ecologic</p> <p>Solicitanții trebuie să ataseze la cererea de finanțare documente prin care demonstrează că exploatarea este înregistrată în sistemul de producție ecologică (perioada de conversie/certificată). De asemenea, trebuie să descrie în Studiul de fezabilitate/Memoriul justificativ situația în care se găsește.</p> <p>Pentru proiectele care prevăd producție în sistem ecologic <u>punctajul se acordă în funcție de ponderea suprafeței/suprafața totală.</u></p>	5
7.	<p>Proiectele care au și investiții pentru procesarea produselor agricole</p> <p>Beneficiarii trebuie să demonstreze prin Studiul de fezabilitate/Memoriul justificativ ca cel puțin 50% din materia primă procesată provine din ferma proprie</p> <p><u>Punctajele pentru proiectele care prevăd investiții pentru procesare în cadrul fermei, se acordă în funcție de ponderea acestor investiții în valoarea totală eligibilă a proiectului.</u></p>	5
8.	<p>Exploatații agricole deținute de fermieri cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii proiectului</p> <p>Criteriul se aplică pentru solicitantul – persoana fizică autorizată, în baza Legii 300/2004 sau în baza OUG nr. 44 /16 aprilie 2008; întreprindere individuală constituită conform OUG nr. 44 /16 aprilie 2008 sau asociat unic al unei societăți cu răspundere limitată înființată în conformitate cu Legea nr. 31/1990, cu modificările și completările ulterioare.</p>	13
9.	<p>Exploatații agricole aflate în zonele defavorizate</p> <p>Situație în:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zona montană cu handicap natural conform Listei Unităților Administrative Teritoriale din zona montană defavorizată, prezentată în anexa la ghidul solicitantului; - alte zone cu handicap natural decât zona montană conform Listei Unităților Administrative Teritoriale din România incluse în Zonele Semnificativ Defavorizate / Lista localităților din Zonele Defavorizate 	5

	de Conditii Naturale Specifice prezentate în anexa la Ghidul Solicitantului.	
	TOTAL	100

Punctaj minim: 15 puncte

SECTORUL DE CREȘTERE A ANIMALELOR

Nr. Crt.	Criterii de selectie	Punctaj
1.	<p>Exploatații agricole care se adaptează la standardele comunitare nou introduse</p> <p><i>Pentru a se acorda punctaj la acest criteriu de selectie, solicitantul trebuie sa realizeze prin proiect investitii privind adaptarea la standardele comunitare. În Anexa 1 la fisa tehnica a masurii 121 si în Ghidul Solicitantului sunt prezentate regulamentele comunitare si actele normative care le transpun pe acestea si sunt indicate investitiile care sunt necesare pentru adaptarea la standarde. Aceste investitii vor fi descrise în Studiul de fezabilitate/ Memoriul justificativ, iar cheltuielile necesare vor fi cuprinse în bugetul indicativ.</i></p> <p><i>De asemenea, solicitantul trebuie sa demonstreze cu documentele administrative eliberate pentru realizarea proiectului de catre autoritatile competente ca va respecta standardele pâna la data limita impusa de legislatie (perioada de gratie).</i></p> <p>SE PUNCTEAZA NUMAI PENTRU STANDARDELE A CAROR PERIOADA DE GRATIE PENTRU IMPLEMENTARE EXCEDE DATA DE 01.01.2011.</p>	10
2.	Criteriul de selectie nr. 2 cumulat pentru toate cele doua componente (sectoare prioritare si energie regenerabila) poate primi	Maxim 40
	Exploatații din sectoarele prioritare, în ordinea de prioritate prezentată mai jos:	Maxim 35
	(i) bovine pentru lapte;	35
	(ii) porcine, din care:	35
		30
	(iii) ovine si caprine;	30
	(iv) pasari.	35
	<p>Proiectele din sectoarele prioritare care vor realiza investitiile în producerea și utilizarea energiei regenerabile vor putea beneficia de un punctaj suplimentar.</p> <p><u><i>Punctajele pentru proiectele care prevăd investitiile în energie regenerabilă se acordă în funcție de ponderea acestor investitii în valoarea totală eligibilă a proiectului și se adaugă la punctajul obținut pentru sectoare prioritare.</i></u></p>	5
3.	<p>Exploatații agricole de semi-subzistență</p> <p><i>Sunt exploatațiile care produc, în principal, pentru consumul propriu, dar care comercializeaza si o parte din productia realizata.</i></p> <p><i>Dimensiunea economica a exploatațiilor de semi-subzistenta poate varia între 2 si 8 UDE. Calculul aferent UDE, se va prezenta în Studiul de</i></p>	5

	<p>fezabilitate/Memoriul justificativ. Elementele de calcul sunt prezentate în Ghidul Solicitantului.</p> <p>Categoriile de solicitanți care pot primi punctaj la acest criteriu de selecție sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Persoana fizică - Persoana fizică autorizată (înființată în baza Legii 300/2004 sau înființată în baza OUG nr. 44/16 aprilie 2008) - Întreprindere individuală (înființată în baza OUG nr. 44/16 aprilie 2008) 	
4.	<p>Beneficiarul este, cu minim 6 luni* înainte de lansarea sesiunii pentru care aplică, membru al unei forme asociative, sau formă asociativă, recunoscute conform legislației naționale în vigoare</p> <p>Pentru verificarea acestui criteriu de selecție, solicitantul atasează la cererea de finanțare documente prin care să demonstreze că acesta este membru al uneia din următoarele forme asociative, sau forma asociativă:</p> <ul style="list-style-type: none"> - grup de producători, constituit conform OG nr. 37/2005, aprobată cu modificări și completări de Legea nr. 338/2005; - societate cooperativă agricolă, constituită conform Legii nr. 1/2005; - cooperativă agricolă, constituită conform Legii nr. 566/2004, cu modificările și completările ulterioare, - organizație de îmbunătățiri funciare, constituită conform Legii îmbunătățirilor funciare nr. 138/2004, modificată și completată cu Legea nr. 233/2005. <p>Sau este constituit ca forma asociativă potrivit următoarelor reglementări:</p> <ul style="list-style-type: none"> - societate agricolă, constituită conform Legii nr. 36 /1991, cu modificările și completările ulterioare, sau asociație familială constituită conform Legii 300/2004 sau înființată în baza OUG nr. 44/ 2008, care aplică în nume propriu. <p><u>* Prevederea se aplică începând cu cea de a doua sesiune din anul 2010.</u></p>	10
5.	<p>Exploatații agricole care nu au mai beneficiat de sprijin SAPARD / FEADR pentru același tip de activitate</p>	7
6.	<p>Exploatații vegetale și de creștere a animalelor în sistem ecologic</p> <p>Solicitanții trebuie să ataseze la cererea de finanțare documente prin care demonstrează că exploatarea este înregistrată în sistemul de producție ecologică (perioada de conversie/certificată). De asemenea, trebuie să descrie în Studiul de fezabilitate/Memoriul justificativ situația în care se găsește.</p> <p><u>Pentru proiectele care prevăd producție în sistem ecologic punctajul se acordă în funcție de numărul de animale crescute în sistem ecologic/numărul total de animale a exploatarei.</u></p>	2
7.	<p>Proiectele care au și investiții pentru procesarea produselor agricole</p> <p>Beneficiarii trebuie să demonstreze prin Studiul de fezabilitate/Memoriul justificativ ca cel puțin 50% din materia primă procesată provine din ferma proprie</p> <p><u>Punctajele pentru proiectele care prevăd investiții pentru procesare în cadrul fermei, se acordă în funcție de ponderea acestor investiții în</u></p>	5

	<u>valoarea totală eligibilă a proiectului.</u>	
8.	Exploatații agricole deținute de fermieri cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii proiectului <i>Criteriul se aplica pentru solicitantul – persoana fizica autorizata, în baza Legii 300/2004 sau în baza OUG nr. 44 /16 aprilie 2008; întreprindere individuala constituita conform OUG nr. 44 /16 aprilie 2008 sau asociat unic al unei societati cu raspundere limitata înfiintata în conformitate cu Legea nr. 31/1990, cu modificarile si completarile ulterioare.</i>	13
9.	Exploatații agricole aflate în zonele defavorizate <i>Situate în:</i> - zona montana cu handicap natural conform Listei Unitatilor Administrativ Teritoriale din zona montana defavorizata, prezentata în anexa la ghidul solicitantului; - alte zone cu handicap natural decât zona montana conform Listei Unitatilor Administrativ Teritoriale din România incluse în Zonele Semnificativ Defavorizate / Lista localitatilor din Zonele Defavorizate de Conditii Naturale Specifice prezentate în anexa la Ghidul Solicitantului.	8
	TOTAL	100

Punctaj minim: 15 puncte

Toate activitățile pe care solicitantul se angajează să le efectueze prin investiție atât la faza de implementare a proiectului cât și în perioada de monitorizare și pentru care a primit punctaj la selecție, devin condiții obligatorii.

În caz că, la verificarea cererilor de plată sau în perioada de monitorizare, se constată că aceste condiții nu se respectă, plățile vor fi sistate iar contractul va fi reziliat. **Excepție** face criteriul de selecție privind exploatațiile agricole de semisubzistență a căror dimensiune economică poate evolua.

ATENȚIE! Pentru justificarea criteriilor de selecție este necesar să prezentați în cadrul studiului de fezabilitate/memoriului justificativ toate informațiile necesare punctării acestora și să atașați documente justificative în acest sens.

2.6 Valoarea maximă a fondurilor nerambursabile (intensitatea sprijinului)

Prin Măsura 121 se acordă **fonduri nerambursabile în proporție de 50% – 75 % (pentru perioada 2007 – 2009), respectiv în proporție de 40% – 75% (pentru perioada 2010 – 2013)** din valoarea eligibilă a proiectului, fondurile reprezentând cofinanțarea publică, la care trebuie să se adauge contribuția privată.

Plafonul minim acceptat pentru un proiect finanțat prin Măsura 121 este de **5.000 de Euro** această sumă reprezentând valoarea totală eligibilă a proiectului.

Având în vedere că termenul de grație pentru standardul aferent implementării Directivei Consiliului 91/676/CEE, este de 31.12.2009 investițiile efectuate pentru respectarea acestei Directive sunt eligibile numai pentru anul 2010 și numai pentru tinerii fermieri care au contracte de finanțare încheiate cu APDRP pentru măsura 112 și au prevăzut în Planul de afaceri acest tip de investiție.

Se calculează numai pentru acea parte din investiție care are drept scop implementarea Directivei Consiliului 91/676/CEE și pentru care sprijinul se poate majora cu 25%, numai pentru anul 2010 și numai pentru tinerii fermieri, la care se poate adăuga o majorare de 10% corespunzătoare tinerilor fermieri.

Atenție: tinerii fermieri, beneficiari ai măsurii 112 care realizează investiții pentru implementarea standardelor, beneficiază de o perioadă de grație de 36 de luni calculată de la data instalării, pentru finalizarea investiției, conform Regulamentului 1698/2005, art.26, pct.1 lit.b, ultimul alineat, dar plata se poate efectua și ulterior.

Intensitatea sprijinului este diferențiată în funcție de anii de finanțare după cum urmează:

Pentru **perioada 2010 – 2013:**

✓ **Valoarea maximă a cofinanțării publice este de 800.000 Euro**, iar ponderea sprijinului nerambursabil va fi de maxim **40%**. Valoarea maximă eligibilă a unui proiect nu va depăși 2.000.000 Euro. Procentul sprijinului nerambursabil de 40% se va putea majora cu:

- **10%** pentru investițiile realizate de **tinerii agricultori¹³ cu vârsta sub 40 ani, la data depunerii cererii de finanțare;**
- **10%** pentru investițiile realizate de **agricultorii din zonele montane cu handicap natural¹⁴, în zone cu handicap natural și în arii naturale protejate** încadrate în rețeaua Natura 2000¹⁵ (conform Regulamentului CE nr.1698/2005, art. 36, litera a, punctele i, ii și iii);

¹³ **Tinerii agricultori** sunt persoanele fizice care se încadrează în următoarele categorii de solicitanți:

- ✓ *Persoană fizică* care declară că se va autoriza ca PFA,
- ✓ *Persoană fizică autorizată (PFA) înființată în baza legii 300/2004, cu modificările și completările ulterioare sau înființată conform OUG nr.44/2008 cu vârsta sub 40 de ani la data depunerii cererii de finanțare a proiectului;*
- ✓ *Întreprindere individuală înființată în baza OUG nr.44/2008 al cărui titular are vârsta sub 40 de ani la data depunerii cererii de finanțare a proiectului;*
- ✓ *Societate cu răspundere limitată cu asociat unic persoană fizică cu vârsta sub 40 ani la data depunerii cererii de finanțare.*

¹⁴ **Zonele montane cu handicap natural și zonele cu handicap natural** sunt definite ca zone defavorizate în cadrul criteriilor de selecție.

¹⁵ În conformitate cu prevederile Regulamentului Comisiei nr.1828/2006, *Declarația autorității responsabile pentru monitorizarea siturilor Natura 2000* se eliberează numai pentru **proiecte majore** al cărui cost total depășește 25 milioane Euro.

- **10% pentru investițiile având drept scop implementarea noilor provocări prin următoarele tipuri de operațiuni: „îmbunătățirea eficienței utilizării și depozitării îngrășămintelor cu azotat”, „instalații pentru tratamentul apelor reziduale în exploatarea agricole și în cadrul proceselor de prelucrare și comercializare”. Aceasta majorare se aplică exclusiv la partea din proiect destinată investițiilor în aceste două tipuri de operațiuni;**
- **25% numai pentru anul 2010**, pentru investițiile noi având drept scop **protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole** (conform Directivei Consiliului 91/676/CEE, pe baza Corrigendei la Regulamentul (CE) nr. 1463/2006 care amendează Regulamentul (CE) nr. 1698/2005) se prevede un astfel de sprijin pe o perioadă de 4 ani începând cu 1 ianuarie 2007.

ATENȚIE: În funcție de tipul proiectului, solicitantul va completa:

- a.** Un buget indicativ cuprinzând cheltuielile aferente investițiilor care au drept scop implementarea Directivei Consiliului 91/676/CEE pentru care ajutorul poate fi majorat cu 25% pentru anul 2010, numai pentru investițiile privind implementarea Directivei 91/676/CEE prevăzute în planul de afaceri de către tinerii fermieri care au contracte încheiate pe Masura 112. Pentru tinerii fermieri sprijinul poate fi majorat cu încă 10%.
- b.** Un buget indicativ cuprinzând cheltuielile aferente investițiilor cu procent de cofinanțare de până la 40% (și după caz cu o majorare de 10% pentru zonele defavorizate și de 10% pentru tinerii fermieri) pentru perioada 2010-2013;
- c.** Un buget indicativ cuprinzând **exclusiv** cheltuielile aferente investițiilor care au drept scop implementarea noilor provocări (PERE) și pentru care intensitatea sprijinului crește cu 10%, pentru următoarele tipuri de operațiuni:
 - a. „îmbunătățirea eficienței utilizării și depozitării îngrășămintelor cu azotat”,
 - b. „instalații pentru tratamentul apelor reziduale în exploatarea agricole și în cadrul proceselor de prelucrare și comercializare”, ajungându-se la un procent de cofinanțare de până la 50%.

Majorarea de 10% se calculează numai pentru acea parte din investiție care are drept scop implementarea noilor provocări (PERE) și numai pentru tipurile de operațiuni prevăzute la pct. c;

Pentru această parte a investiției, sprijinul se poate majora cu:

- 10% pentru investițiile realizate de tinerii agricultori, cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii cererii de finanțare;

- 10% pentru investițiile realizate de agricultorii din zonele prevazute la art.36 litera a), punctele (i), (ii), (iii) din Regulamentul (CE) nr. 1698/2005;

- d.** Un buget indicativ cuprinzand cheltuieli care au drept scop implementarea noilor provocari (PERE), cu un sprijin nerambursabil de 40% (fara majorarea sprijinului), pentru urmatoarele tipuri de actiuni:
- investitii in energie regenerabila: culturi energetice perene, prelucrarea biomasei agricole, etc;
 - sisteme eficiente de irigatie, inclusiv a celor pentru stocarea apei;
 - investitii pentru productia de lapte, precum si cele pentru imbunatatirea prelucrarii si comercializarii produselor lactate;

Pentru aceasta parte a investitiei, sprijinul se poate majora cu:

- 10% pentru investițiile realizate de tinerii agricultori, cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii cererii de finanțare;
- 10% pentru investițiile realizate de agricultorii din zonele prevazute la art.36 litera a), punctele (i), (ii), (iii) din Regulamentul (CE) nr. 1698/2005;

IMPORTANT! În cadrul acestui tip de proiecte, investițiile realizate pentru reducerea pierderilor de apă se încadrează în obiectivele Planului European de Redresare Economică (PERE). Pentru aceste investiții se va întocmi deviz pe obiect distinct în cadrul proiectului.

- e.** Un buget indicativ care totalizeaza investitiile care vizeaza noile provocari: pct. c) + d), sistemul PERE.
- f.** Un buget indicativ care totalizeaza toate investitiile: a) + b) + c) + d) in care intensitatea sprijinului nu poate depăși 75%.

Se completeaza cate un plan financiar aferent fiecarui buget unde vor fi prezentate cheltuielile aferente investitiilor respective.

Pentru proiectele care includ și investiții pentru producerea și utilizarea energiei regenerabile valoarea maximă eligibilă va putea crește peste 2.000.000 euro, dar nu va putea depăși 3.000.000 Euro;

Creșterea plafonului peste 2.000.000 euro se acordă proporțional cu ponderea investițiilor pentru producerea și utilizarea energiei regenerabile în valoarea totală eligibilă a proiectului.

✓ **Ponderea sprijinului nerambursabil va fi de 40% și nu va depăși 1.200.000 Euro pentru proiectele care includ și investiții pentru producerea și utilizarea energiei regenerabile.**

Calculul se realizează astfel:

Valoarea eligibilă pentru investiții în energie regenerabilă = 2.000.000 + (2.000.000 x valoarea eligibilă pentru energie regenerabilă/ valoarea eligibilă a proiectului).

Valoarea sprijinului nerambursabil = 800.000 + (800.000 x valoarea eligibilă pentru energie regenerabilă/ valoarea eligibilă a proiectului).

De exemplu: dacă valoarea unui proiect care cuprinde și investiții pentru producerea și utilizarea energiei regenerabile este de 2.500.000 euro, din care 1.000.000 reprezintă investițiile în energie regenerabilă, valoare eligibilă a proiectului va fi de: 2.000.000 + (2.000.000 x 1.000.000/2.500.000), respectiv 2.800.000 euro. *Atenție: valoarea maximă eligibilă nu va putea depăși 3.000.000 Euro.*

- valoarea sprijinului nerambursabil = 800.000 + (800.000 x 1.000.000/2.500.000), respectiv 1.120.000 euro. *Atenție: valoarea sprijinului nerambursabil nu va putea depăși 1.200.000 Euro.*

✓ **Valoarea maximă a cofinanțării publice poate ajunge la 1.600.000 Euro, cu o pondere a sprijinului nerambursabil de maxim 40%, pentru proiectele care aparțin unei forme asociative¹⁶ și care deserveșc majoritatea membrilor acesteia (jumătate plus unul din membri). Valoarea maximă eligibilă a unui astfel de proiect va fi de 4.000.000 Euro.**

Verificarea respectării intensității maxime a ajutorului se va face înaintea semnării contractului de finanțare de către APDRP.

¹⁶ **Formele asociative** care vor beneficia de sprijin suplimentar conform capitolului “**volumul sprijinului**” din cadrul fișei Măsurii “Modernizarea exploatațiilor agricole” pot fi: **societăți agricole** (legea nr.36/1991); **societăți cooperative agricole** (legea nr. 1/2005); **cooperative agricole** (legea nr. 566/2004); **grupuri de producători** (legea nr. 338/2005).18. In conformitate cu Regulamentul Comisiei 363/2009

Capitolul 3

ACCESAREA FONDURILOR NERAMBURSABILE ACORDATE PENTRU MODERNIZAREA EXPLOATAȚIILOR AGRICOLE

Principiul de bază al finanțării nerambursabile este acela al **rambursării cheltuielilor efectuate** în prealabil de către beneficiar.

Un solicitant poate depune în același timp mai multe proiecte pentru măsuri diferite din PNDR pentru a fi cofinanțate prin FEADR.

Un solicitant poate depune proiecte pentru a fi cofinanțate prin FEADR, chiar dacă are în derulare proiecte de investiții diferite finanțate prin Programul SAPARD.

Un beneficiar poate depune un al doilea proiect în cadrul măsurii 121, cofinanțată prin FEADR, cu condiția ca primul proiect să fie finalizat.

Proiectele solicitanților ai căror acționari majoritari au în derulare alte proiecte finanțate prin FEADR în cadrul acestei măsuri, nu sunt eligibile.

Precizari referitoare la notiunea de actionar majoritar:

O persoană fizică/persoană juridică care este acționar/asociat majoritar în sensul majorității absolute (reprezintă mai mult de jumătate plus unu din totalul acțiunilor/părților sociale) din punct de vedere al acțiunilor/părților sociale în două sau mai multe societăți nu poate solicita fonduri FEADR, în același timp și în cadrul aceleiași măsuri, decât în cadrul unei singure societăți.

3.1 Completarea, depunerea și verificarea dosarului cererii de finanțare

Dosarul cererii de finanțare conține cererea de finanțare însoțită de anexele tehnice și administrative conform listei documentelor, legate într-un singur dosar, astfel încât să nu permită detașarea și/sau înlocuirea documentelor.

Formularul standard al cererii de finanțare este prezentat în Anexa 1 la prezentul Ghid și este disponibil, în format electronic, la adresa www.apdrp.ro

ATENȚIE! Cererea de finanțare trebuie însoțită de anexele prevăzute în modelul standard. Anexele Cererii de finanțare fac parte integrantă din aceasta.

3.1.1 Completarea cererii de finanțare

Completarea Cererii de finanțare, inclusiv a anexelor acesteia, se va face conform modelului standard. Modificarea modelului standard (eliminarea, renumerotarea secțiunilor, anexarea documentelor suport în altă ordine decât cea specificată etc.) poate conduce la respingerea Dosarului cererii de finanțare pe motiv de neconformitate administrativă.

Cererea de finanțare trebuie redactată pe calculator, în limba română. Nu sunt acceptate

Cereri de finanțare completate de mână. Dosarul

Cererii de finanțare va cuprinde în mod obligatoriu un opis, cu următoarele:

Nr. crt.	Titlul documentului	Nr. Pagină (de la..... până la.....)
----------	---------------------	--------------------------------------

Pagina opis va fi pagina cu numărul 0 a Cererii de finanțare. Cererea de finanțare trebuie completată într-un mod clar și coerent pentru a înlesni procesul de evaluare a acesteia.

În acest sens, se vor furniza numai informațiile necesare și relevante, care vor preciza modul în care va fi atins scopul proiectului, avantajele ce vor rezulta din implementarea acestuia și în ce măsură proiectul contribuie la realizarea obiectivelor programului.

ATENȚIE! Pentru a facilita accesarea fondurilor europene nerambursabile prin FEADR, solicitantul poate beneficia de fonduri în avans (conform prevederilor Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1698/2005 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, cu modificările și completările ulterioare, ale Regulamentului Comisiei (CE) nr. 1974/2006 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1698/2005, cu modificările și completările ulterioare, și, respectiv, ale Hotărârii Guvernului nr. 224/2008 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală 2007-2013, cu modificările și completările ulterioare) pentru demararea proiectului.

Pentru beneficiarul a carui Contract de finanțare FEADR s-a încheiat în perioada **01.01.2009 – 31.12.2010** și care a optat în Cererea de finanțare sau până la data depunerii

NOTA

Este necesar să se respecte formatul standard al anexei „Indicatori de monitorizare” care face parte integrantă din Cererea de Finanțare, precum și conținutul acesteia. Se vor completa numai indicatorii solicitați (nu se vor adăuga alte categorii de indicatori care nu sunt incluși în tabelul prezentat).

Completarea tuturor indicatorilor solicitați în conformitate cu cele prezentate în Cererea de Finanțare este obligatorie.

primei cereri de plata, pentru obtinerea valorii avansului în vederea demarării investiției, APDRP poate să acorde un avans de maxim **50%** din valoarea ajutorului public.

Beneficiarul poate opta pentru obținerea unui avans prin bifarea căsuței corespunzătoare în Cererea de finanțare.

Beneficiarul care nu a solicitat avans la data depunerii cererii de finanțare, are posibilitatea de a solicita obținerea avansului ulterior semnării Contractului de Finanțare FEADR și cu condiția să nu depășească data depunerii primului dosar al cererii de plata la Autoritatea Contractantă și atunci când are avizul favorabil din partea Autorității Contractante pentru achiziția prioritar majoritară.

3.1.2 Depunerea dosarului cererii de finanțare

Cererile de finanțare odată finalizate se multiplică în două exemplare de către solicitant. Originalul și o copie a cererii de finanțare, împreună cu formatul electronic (CD) și cu documentele în original (pentru care a atașat copii) **se depun la** Oficiul Județean de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (OJPDRP) al județului unde are loc implementarea proiectului. În cazul în care proiectul este amplasat pe teritoriul mai multor județe, acesta va fi depus la Oficiul Județean pe raza căruia investiția este predominantă din punct de vedere valoric.

Dosarele Cererilor de finanțare sunt depuse personal de către responsabilul legal, așa cum este precizat în formularul Cererii de finanțare, sau de către un împuternicit prin procură legalizată (în original) al responsabilului legal, la OJPDRP, înaintea datei limită care figurează în licitația de proiecte.

Solicitantul trebuie să depună Cererea de finanțare împreună cu toate anexele completate, în 2 exemplare (1 original și 1 copie). Exemplarele vor fi marcate clar, pe copertă, în partea superioară dreaptă, cu „ORIGINAL”, respectiv „COPIE”, împreună cu documentele originale (pentru care a atașat copii). Solicitantul trebuie să se asigure că rămâne în posesia unui exemplar complet al Dosarului cererii de finanțare, în afara celor 2 exemplare pe care le depune.

Cererea de finanțare, împreună cu documentele atasate constituie dosarul cererii de finanțare.

Fiecare exemplar din Cererea de finanțare va fi legat, paginat și opisat, cu toate paginile numerotate manual în ordine de la 1 la n în partea dreaptă sus a fiecărui document, unde n

este numărul total al paginilor din dosarul complet, inclusiv documentele anexate, astfel încât să nu permită detașarea și/sau înlocuirea documentelor. Opusul va fi numerotat cu pagina 0. Fiecare pagină va purta ștampila solicitantului (semnătura, în cazul persoanelor fizice).

Important! Pe suport electronic (CD), se vor depune:

- cererea de finanțare în **format** electronic
- Anexa B/C din SF/MJ în **format** electronic

Pentru acele documente originale care rămân în posesia solicitantului (ex: act de proprietate, bilanț contabil vizat de administrația financiară), copiile trebuie să conțină mențiunea „Conform cu originalul” și să fie semnate de către responsabilul legal al solicitantului.

3.1.3 Verificarea dosarului cererii de finanțare

1. VERIFICAREA CONFORMITĂȚII CERERII DE FINANȚARE

Verificarea conformității Cererii de finanțare și a anexelor acesteia se realizează pe baza „Fișei de verificare”.

Controlul conformității constă în verificarea Cererii de finanțare:

- dacă este corect completată;
- dacă este prezentată atât în format tipărit, cât și în format electronic;
- dacă anexele tehnice și administrative cerute sunt prezente în două exemplare: un original și o copie, precum și valabilitatea acestora (dacă este cazul)

În cazul în care expertul verficator descoperă o eroare de formă, proiectul nu este considerat neconform.

Erorile de formă sunt erorile făcute de către solicitant în completarea cererii de finanțare care sunt descoperite de experții verficatori ai SVCF-OJPDRP, dar care, cu ocazia verificării conformității, pot fi corectate de către aceștia din urmă pe baza unor dovezi/informații prezentate explicit în documentele anexate Cererii de finanțare.

Solicitantul este invitat să revină la sediul OJPDRP după evaluarea conformității (în aceeași zi) pentru a fi înștiințat dacă cererea de finanțare este conformă sau, în caz contrar, i se explică cauzele neconformității.

Solicitantul are obligația de a lua la cunoștință prin semnarea fișei de verificare a conformității.

În cazul în care solicitantul nu acceptă să depună și documentele originale, acestea vor fi verificate de expert la finalizarea verificării conformității, în prezența solicitantului.

Aceeași cerere de finanțare poate fi declarată neconformă de maximum două ori pentru aceeași licitație de proiecte.

După verificare pot exista două variante:

- Cererea de finanțare este declarată neconformă;
- Cererea de finanțare este declarată conformă.

Dacă Cererea de finanțare este declarată conformă, se trece la următoarea etapă de verificare.

2. VERIFICAREA ELIGIBILITĂȚII CERERII DE FINANȚARE

Verificarea criteriilor de eligibilitate se efectuează de către:

- OJPDRP pentru cererile de finanțare care conțin proiecte ale beneficiarilor privați fără lucrări de construcții și/sau montaj;
- CRPDRP pentru cererile de finanțare care conțin proiecte ale beneficiarilor privați cu lucrări de construcții și/sau montaj și pentru cererile de finanțare depuse de către beneficiarii publici;
- APDRP – nivel central – pentru cererile de finanțare verificate prin sondaj.

Verificarea eligibilității tehnice și financiare constă în:

- verificarea eligibilității solicitantului;
- verificarea criteriilor de eligibilitate și selecție;
- verificarea bugetului indicativ al proiectului;
- verificarea studiului de fezabilitate și a tuturor documentelor anexate;

Verificarea este făcută pe baza documentelor provenite de la solicitant.

ATENȚIE! Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit își rezervă dreptul de a solicita documente sau informații suplimentare, dacă pe parcursul verificărilor și implementării proiectului se constată de către APDRP că este necesar.

La verificarea eligibilitatii la nivel OJPDRP si CRPDRP in situatia în care sunt criteriile de eligibilitate care necesită lămuriri suplimentare, expertul evaluator poate cere informatii suplimentare doar în următoarele cazuri:

1. în cazul în care unul din documentele tehnice (studiul de fezabilitate, memoriul justificativ) conține informații insuficiente pentru clarificarea unui criteriu de eligibilitate sau exista informații contradictorii în interiorul lor ori față de cele menționate în cererea de finantare. In caz de suspiciune se poate solicita extras de Carte funciară pentru documentele care atestă dreptul de proprietate.
2. in cazul cand avizele, acordurile, autorizațiile au fost eliberate de catre autoritatile emitente intr-o forma care nu respecta protocoalele incheiate între APDRP si institutiile respective.
3. în cazul în care in bugetul indicativ (inclusiv devizele financiare și devizele pe obiect) există diferențe de calcul sau încadrarea categoriilor de cheltuieli eligibile/ neeligibile nu este făcută corect.

Nu sunt permise atât cheltuieli eligibile cât și cheltuieli neeligibile în cadrul cap. 4.1 Construcții și instalații, fără a se detalia în devizele pe obiect lucrările corespunzătoare spațiilor/ instalațiilor ce se vor executa. Pentru restul subcapitolelor de la cap. 4, se vor preciza care sunt echipamentele, utilajele/ montajul care sunt neeligibile.

In cazul cererilor de finanțare verificate prin sondaj la APDRP – nivel central, informatiile suplimentare se vor cere **numai** pentru pct.1 si pct.3.

In cazul in care restul documentelor din cererea de finantare nu sunt in conformitate cu forma ceruta la cap. 4.1 „Documentele necesare întocmirii cererii de finanțare”, Cererea de finantare va fi declarata neeligibila.

3. VERIFICAREA PE TEREN A CERERILOR DE FINANȚARE

Verificarea pe teren se realizează de către:

OJPDRP – pentru cererile de finanțare depuse de catre beneficiarii privați;

CRPDRP – pentru cererile de finanțare depuse de către beneficiarii publici;

APDRP – nivel central – pentru cererile de finanțare verificate prin sondaj.

Scopul verificării pe teren este de a controla datele și informațiile cuprinse în anexele tehnice și administrative cu elementele existente pe amplasamentul propus. Expertul compară verificarea anumitor criterii de eligibilitate pe baza documentelor (etapa verificării de birou) cu realitatea, pentru a se asigura de corectitudinea răspunsurilor.

În urma acestor verificări pot exista două situații:

- proiectul este neeligibil;
- proiectul este eligibil și va avea un punctaj.

4. SELECȚIA PROIECTELOR

Măsura va beneficia de o alocare financiară anuală. Alocarea financiară publică a măsurii și numărul maxim al sesiunilor de depunere și evaluare a proiectelor ce pot avea loc anual, este stabilit de Comitetul de Monitorizare. **Pentru fiecare sesiune se face un ANUNȚ DE LANSARE A LICITAȚIEI în care se vor prezenta suma și durata sesiunii.**

În cadrul sesiunilor de depunere a proiectelor, începând cu anul 2010, alocarea financiară se face distinct pentru sectorul vegetal și pentru sectorul de creștere a animalelor.

Autoritatea de Management în consultare cu Comitetul de Monitorizare a stabilit înaintea lansării depunerii de proiecte, sistemul de punctaj aferent criteriilor de selecție (vezi subcapitolul 2.5), precum și criteriile de departajare a proiectelor cu punctaj egal.

APDRP va puncta fiecare proiect eligibil în funcție de sistemul de punctaj stabilit și va întocmi o listă a proiectelor eligibile în ordinea descrescătoare a punctajului obținut și care îndeplinesc pragul minim de punctaj și o va transmite Comitetului de Selecție.

Comitetul de Selecție este un organism tehnic, prezidat de către Autoritatea de Management și are în componență reprezentanți ai Autorității de Management și ai APDRP. Rolul Comitetului de Selecție este de a face propuneri către Autoritatea de Management pentru finanțarea proiectelor pe baza listei primite de la APDRP, după cum urmează:

- Când valoarea totală a proiectelor eligibile se situează sub valoarea totală alocată măsurii în cadrul unei sesiuni, Comitetul de Selecție propune aprobarea pentru finanțare a proiectelor care îndeplinesc punctajul minim. În acest sens, se întocmește un Raport cu proiectele propuse pentru finanțare care se supune aprobării directorului general al Autorității de Management;

- Când valoarea totală a proiectelor eligibile se situează peste valoarea totală alocată măsurii în cadrul unei sesiuni, Comitetul de Selecție analizează lista proiectelor eligibile cu punctajul acordat iar selecția se face în ordinea descrescătoare a punctajului de selecție, cu încadrarea în punctajul stabilit pentru pragul minim și în suma alocată.

În cazul proiectelor cu același punctaj, departajarea acestora, se face în funcție de valoarea proiectului, în ordine crescătoare.

După parcurgerea procedurii de selecție și după caz, a celei de departajare, se întocmește un Raport cu proiectele propuse pentru finanțare care se supune aprobării directorului general al Autorității de Management. Acest raport va cuprinde și lista proiectelor selectate rămase fără finanțare.

Aprobarea directorului general al Autorității de Management reprezintă decizia finală asupra selecției proiectelor depuse și a finanțării lor.

După parcurgerea sesiunilor de depunere și de evaluare-selecție a proiectelor propuse pentru anul respectiv, în cazul în care mai rămân proiecte fără finanțare, acestea vor fi restituite potențialilor beneficiari în vederea revizuirii și reluării etapei de depunere.

Pentru Măsura 121 „Modernizarea exploatațiilor agricole” este prevăzut un prag minim de punctaj sub care niciun proiect nu va fi finanțat.

Contestațiile privind decizia de finanțare a proiectelor rezultată ca urmare a aplicării procesului de selecție vor fi depuse în termen de 5 zile lucrătoare de la primirea notificării la OJPDRP unde a fost depus proiectul.

Contestațiile se soluționează de către o Comisie constituită la nivelul MADR, prin Ordin al Ministrului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, formată din reprezentanți ai MADR și APDRP. Termenul pentru a răspunde contestațiilor adresate este de 30 de zile lucrătoare de la ultima zi de primire a contestațiilor. Termenul se poate prelungi cu 15 zile lucrătoare în cazul solicitării Comisiei de Contestații de reevaluare a unei contestații la APDRP nivel central

Prevederi privind restituirea proiectelor neselectate (numai originalul cererii de finanțare), reportarea fondurilor și respectiv soluționarea contestațiilor sunt stipulate în cadrul Ordinului MADR 598 / 2008, cu modificările și completările ulterioare.

3.2 Contractarea fondurilor

După primirea Raportului în care sunt incluse proiectele aprobate pentru a fi finanțate, APDRP notifică Beneficiarul privind Decizia de Selecție.

În termen de 60 zile calendaristice de la data primirii notificării Beneficiarul trebuie să se prezinte la sediul Centrului Regional de care aparține, pentru semnarea contractului de finanțare. Se recomandă consultarea textului integral al Contractului de finanțare (Anexa 5 la prezentul ghid) vezi www.apdrp.ro.

În cazul în care Beneficiarul nu se prezintă în termenul din Notificare și nu depune documentele obligatorii invocate în conținutul Notificării, atunci se consideră că a renunțat la ajutorul financiar.

Dacă solicitantul nu depune documentele obligatorii cu respectarea termenului maxim de 60 de zile calendaristice APDRP nu va încheia Contractul de Finanțare.

ATENȚIE!

Termenul de 60 de zile calendaristice, calculat de la data confirmării de primire a Notificării de selecție nu poate fi prelungit!

ATENȚIE! În cazul când solicitantul prezintă, la depunerea cererii de finanțare, numai dovada că a inițiat procedura de obținere a acordului de mediu, după verificarea eligibilității și selectarea proiectului, acesta nu se contractează până la depunerea acordului de mediu la sediul Autorității Contractante.

Durata maximă în care proiectul rămâne în așteptare este de 3 luni în cazul în care proiectul nu necesită studiu de impact sau de 6 luni în cazul în care proiectul necesită studiul de impact, după data notificării de selecție a proiectului și obligativitatea ca anterior acestui acord să fi depus la Autoritatea Contractantă documentele obligatorii în termenul de maxim de 60 de zile calendaristice.

În caz de neprezentare în termenele invocate în Notificarea de selecție respectiv: de 60 de zile calendaristice, de 3 luni sau de 6 luni a documentelor de către Beneficiar sau în cazul în care acesta se regăsește înregistrat în evidențele APDRP cu debite sau nereguli, Agenția își rezervă dreptul de a nu semna contractul de finanțare.

ATENȚIE! Persoanele fizice vor fi acceptate ca potențiali beneficiari dacă se angajează să se autorizeze (să devină persoane fizice autorizate) în termen de 60 zile calendaristice de la data primirii notificării privind selectarea cererii de finanțare. Angajamentul se atașează cererii de finanțare și va preciza că, în termen de 60 zile calendaristice de la data primirii notificării, solicitantul va prezenta pe langa documentul bancar care atesta capacitatea și sursa de cofinanțare a proiectului și certificatul de înregistrare la Oficiul Registrului Comerțului. În caz de neprezentare în termen a documentelor, Agenția își rezervă dreptul de a nu semna contractul de finanțare.

ATENȚIE! După prezentarea la APDRP de către Beneficiar a documentului bancar prin care atesta capacitatea și sursa de cofinanțare a proiectului precum și a Certificatului de înregistrare de la Oficiul Registrului Comerțului, precum și a autorizației privind constituirea ca persoană fizică autorizată conform Legii nr. 300/2004, OG.nr44/2008cu modificările și completările ulterioare se semnează Contractul de finanțare.

Se respecta depunerea documentelor anterior invocate ca obligatorii in termenul maxim de 60 de zile calendaristice si in cazul in care solicitantul trebuie sa depuna la Autoritatea Contractanta Acordul de mediu, cu sau fara studiu de impact.

ATENȚIE! Durata de execuție a contractului de finanțare este de maxim 3 ani pentru proiectele care prevăd investiții cu construcții montaj și/sau adaptarea la standarde.

Prin excepție, durata de execuție a prezentului contract este de maxim 2 ani, pentru proiectele de investiții care includ achiziții simple de utilaje, instalații, echipamente și dotări noi, de mijloace de transport specializate, precum și a altor mijloace de transport care nu sunt achiziționate prin leasing financiar, și/sau adaptarea la standarde.

În condițiile nerespectării duratei maxime de execuție a Contractului de Finanțare, beneficiarului i se va aplica o penalizare de 2% aplicată la valoarea eligibilă nerambursabilă a proiectului.

În cazul în care investiția se referă la adaptarea la standardele comunitare și data la care se încheie perioada de grație de implementare a acestora este înainte de data de realizare a proiectului, Beneficiarul trebuie să prezinte la sediul Autorității

Contractante in maxim 15 zile lucratoare, documentul emis de institutiile abilitate care sa ateste ca a indeplinit standardul in termenul de gratie stabilit cat si Declaratia pe propria raspundere ca a implementat standardul in termenul de gratie stabilit.

În caz contrar, pot aparea doua situatii:

- a) standardul nu este indeplinit, dar prin recalcularea punctajului de selectie proiectul este in continuare finantabil, acesta ramane eligibil dar cheltuielile pentru implementarea standardului devin neeligibile;
- b) dupa recalcularea punctajului de selectie privind standardul proiectul nu mai este finantabil, caz in care contractul de finantare *se reziliază*.

Beneficiarul poate efectua modificări bugetare dacă acestea nu afectează scopul principal al proiectului și investiția inițială, iar modificarea se limitează la redistribuirea a maxim 10% din suma inițială alocată cheltuielilor eligibile, între capitolele bugetare, fără a se modifica valoarea totală eligibilă a proiectului.

Beneficiarul transmite la APDRP bugetul modificat, prin intermediul unei notificări în care justifică modificarea, însoțit de devizul general și devizul pe obiecte refăcut, în termen de maxim 10 zile lucrătoare de la data modificării acestuia fără a fi necesară încheierea unui act adițional la contractul de finanțare.

Precizări referitoare la acordarea avansului

Pentru beneficiarul a carui Contract de finantare FEADR s-a incheiat in perioada **01.01.2009 – 31.12.2010** si care a optat in Cererea de finanțare sau pana la data depunerii primei cereri de plata, pentru obtinerea valorii avansului în vederea demarării investiției, APDRP poate să acorde un avans de maxim **50%**¹⁷ din valoarea ajutorului public.

Beneficiarul privat poate primi avansul numai dupa primirea avizului favorabil din partea APDRP pentru procedura de achizitii prioritar majoritara.

Pentru plata în avans a cheltuielilor eligibile nerambursabile, beneficiarul este obligat să depună o garanție financiară, care să acopere suma solicitată în avans în procent de 110%, eliberată de către o instituție financiar – bancară. Garanția financiară se depune odată cu Dosarul Cererii de Plată a Avansului. Scrisoarea de garantie bancara trebuie sa acopere durata de executie a contractelor, durată ce cuprinde durata de realizare a

¹⁷ In conformitate cu Regulamentul Comisiei 363/2009

investitiei si implementarea proiectului (inclusiv derularea procedurii de achizitii), la care se adauga termenul maxim de 90 de zile calendaristice pentru efectuarea ultimei plati.

Avansul se justifică de către beneficiar pe bază de documente justificative conform cerințelor APDRP prezentate în Instrucțiunile de plată, Anexa V la Contractul de Finanțare.

Beneficiarul care a **incasat** de la Autoritatea Contractanta plata în avans și solicită prelungirea perioadei initiale de execuție, este obligat înaintea solicitării prelungirii duratei de execuție inițiale a contractului să depuna la Autoritatea Contractanta documentul bancar prin care dovedeste prelungirea valabilitatii Scrisorii de Garantie Bancare, care sa acopere toata perioada solicitata la prelungire.

3.3 Achizițiile

Beneficiarul are posibilitatea să demareze procedura de achiziții începând cu data primirii Notificării de selecție a proiectului (inclusiv semnarea contractelor de achiziții) pe proprie raspundere, avand in vedere conditionarea semnarii Contractului de Finantare de documentele obligatorii pe care trebuie sa le depuna la Autoritatea Contractanta.

Beneficiarul este obligat să depună la OJPDRP, dosarele de achiziții, în maxim 3 luni - pentru achiziții simple, sau la CRPDRP – Serviciul Achizitii în maxim 4 luni, - Proiectul Tehnic și cel puțin un Dosar de achiziții (ex.: Dosar achiziții prestări servicii), pentru achiziții care prevăd construcții si/sau montaj, de la semnarea contractului de finanțare.

Important! Investițiile care răspund obiectivelor PERE și pentru care s-a întocmit deviz pe obiect separat, se vor constitui în lot separat pentru parcurgerea procedurii de achiziții.

ATENȚIE! *La solicitarea expresă a unui beneficiar de cofinanțare din FEADR, cu privire la furnizorii acestuia care nu se achită de obligațiile contractuale, APDRP poate, după o verificare prealabilă, să includă informațiile despre acești furnizori în Lista furnizorilor care nu-și respectă obligațiile contractuale față de beneficiarii cofinanțării din FEADR.*

Lista furnizorilor care nu-și respectă obligațiile contractuale față de beneficiarii cofinanțării din FEADR, va putea fi consultată pe site-ul oficial.

În contextul derulării achizițiilor private, **conflictul de interese** se definește prin:

- *Existenta unor legaturi intre structurile actionariatului beneficiarului si ofertanti;*

- Membrii comisiei de evaluare (conform declaratiei de confidentialitate si impartialitate) detin pachetul majoritar de actiuni din capitalul subscris al unuia dintre ofertanti sau subcontractanti sau fac parte din consiliul de administratie/organul de conducere sau de supervizare a unuia dintre ofertanti sau subcontractanti ;

- Detinerea de catre una din firmele participante a pachetului majoritar de actiuni la celelalte firme participante pentru acelasi tip de achizitie.

Legislația și tipurile de proceduri aplicabile beneficiarilor privați ai FEADR

Tip contract	Condiții prevăzute de legislația națională privind achiziția publică	Procedura aplicabilă
Contract de lucrări	<p><u>Cumulativ:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Contractul este subvenționat în mod direct, în proporție de mai mult de 50% din fonduri comunitare și/sau de la bugetul de stat; - Valoarea estimată a contractului este mai mare decât echivalentul în lei a 5.000.000 Euro. 	<p>Instrucțiuni privind achizițiile publice pentru beneficiarii FEADR (Anexa IV la contractul-cadru de finanțare)</p> <p>(OUG nr. 34/2006 cu modificările și completările ulterioare)</p>
	<p><u>Cumulativ:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Contractul este subvenționat în mod direct, în proporție de mai mult de 50% din fonduri comunitare și/sau de la bugetul de stat; - Valoarea estimată a contractului este mai mică sau egală cu echivalentul în lei a 5.000.000 Euro. 	<p>Instrucțiuni pentru beneficiarii privați ai FEADR (Anexa IV la contractul-cadru de finanțare)</p>
Contract de servicii	<p><u>Cumulativ:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Contractul este subvenționat în mod direct, în proporție de mai mult de 50% din fonduri comunitare și/sau de la bugetul de stat; - Valoarea estimată a contractului este mai mare decât echivalentul în lei a 200.000 Euro. 	<p>Instrucțiuni privind achizițiile publice pentru beneficiarii FEADR (Anexa IV la contractul-cadru de finanțare)</p> <p>(OUG nr. 34/2006 cu modificările și completările ulterioare)</p>
	<p><u>Cumulativ:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Contractul este subvenționat în mod direct, în proporție de mai mult de 50% din fonduri comunitare și/sau de la bugetul de stat; - Valoarea estimată a contractului este mai mică sau egală cu echivalentul în lei a 200.000 Euro. 	<p>Instrucțiuni pentru beneficiarii privați ai FEADR (Anexa IV la contractul-cadru de finanțare)</p>

Contract de furnizare de produse de bunuri)	Indiferent de procentul de cofinanțare și de valoarea contractului.	Instrucțiuni pentru beneficiarii privați ai FEADR <i>(Anexa IV la contractul- cadru de finanțare)</i>
--	---	---

Nerespectarea Instrucțiunilor privind achizițiile private și publice de către beneficiarii FEADR atrage neeligibilitatea cheltuielilor aferente achiziției de servicii, lucrări sau produse.

Pe parcursul întregului proces de achiziție, la adoptarea oricăror decizii, trebuie avute în vedere următoarele principii:

- Nediscriminarea;
- Tratatamentul egal;
- Recunoașterea reciprocă;
- Transparența;
- Proportionalitatea;
- Eficiența utilizării fondurilor;
- Asumarea răspunderii.

Beneficiarul trebuie să depună la OJPDRP Declarația de eșalonare a depunerii Dosarelor Cererilor de Plată în maxim 30 de zile de la avizarea primului dosar de achiziție (exceptând dosarele de servicii).

3.4 Plata

Dosarul Cererii de Plată se depune de beneficiar la Oficiul Județean de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, în două exemplare pe suport de hârtie, la care atașează pe suport magnetic documentele întocmite de beneficiar. Dosarul Cererii de Plată trebuie să cuprindă documentele justificative prevăzute în INSTRUCȚIUNILE DE PLATĂ (vezi Anexa V la Contractul de finanțare) pe site-ul APDRP www.apdrp.ro.

Termenul de rambursare a cheltuielilor eligibile aferente unui dosar cerere de plată este de maxim 90 de zile calendaristice de la data când cererea de plată este completă.

Atenție!

Beneficiarul este obligat **să nu înstrăineze sau/și să modifice investiția realizată prin proiect pe o perioadă de 5 ani** de la ultima plată efectuată de Agenție.

* * *

4.1 Documentele necesare întocmirii cererii de finanțare

Documentele obligatorii care trebuie atașate Cererii de finanțare pentru întocmirea proiectului sunt:

1. a) **Studiul de fezabilitate** pentru proiecte cu lucrări de construcții si/sau montaj

sau

b) **Memoriul justificativ** pentru proiecte fără lucrări de construcții si/sau montaj

ATENȚIE!

ATENȚIE!

În cazul proiectelor care prevăd modernizarea/ finalizarea construcțiilor existente/ achiziții de utilaje cu montaj care schimbă regimul de exploatare a construcției existente, se atasează la Studiul de fezabilitate, obligatoriu **Expertiza tehnică de specialitate** asupra construcției existente și **Raportul privind stadiul fizic al lucrărilor**.

- **Memoriul justificativ** (pentru proiecte fără lucrări de construcții-montaj sau care nu necesită eliberarea certificatului de urbanism precum și pentru proiecte care vizează plantații de viță de vie, pomi, arbuști fructiferi și arbori (specii repede crescătoare pentru biomasă) și/sau pepiniere și care nu prevăd lucrări de construcții-montaj) trebuie completat conform modelului prezentat pe site-ul APDRP, www.apdrp.ro.

- numai în cazul în care este menționat codul CAEN și datele de identificare ale firmei de consultanță în Studiul de fezabilitate / Memoriul justificativ cheltuielile privind consultanța sunt eligibile. - devizul general și devizele pe obiect trebuie să fie semnate de persoana care le-a întocmit și stampilate de elaboratorul documentației

- atașați așa-numita „foaie de capăt”, care conține semnăturile colectivului format din specialiști condus de un șef de proiect care a participat la elaborarea documentației și stampila elaboratorului

- detaliați capitolului 3 – cheltuieli pentru proiectare și engineering și capitolul 5 – organizare de șantier prin devize care să justifice în detaliu sumele respective, cât și pentru a putea fi urmărite în etapa de achiziții și autorizare plăți

- partile desenate din cadrul sectiunii B (planuri de amplasare in zona, planul general, relevee, sectiuni etc.), sa fie semnate, stampilate de catre elaborator in cartusul indicator.
- in cazul in care solicitantul realizeaza in regie proprie constructiile in care va amplasa utilajele achizitionate prin investitia FEADR, cheltuielile cu realizarea constructiei vor fi trecute in coloana "neeligibile", va prezenta obligatoriu studiul de fezabilitate și certificatul de urbanism pentru acestea.
- in cazul in care investitia prevede utilaje cu montaj, solicitantul este obligat sa evidentieze montajul la capitolul 4.2 Montaj utilaj tehnologic din Bugetul indicativ al Proiectului, **chiar daca** montajul este inclus in oferta/factura utilajului, cu valoare distinctă pentru a fi considerat cheltuială eligibilă. Dacă montajul se realizeaza in regie proprie, acesta se va evidenta obligatoriu ca valoare in coloana „cheltuieli neeligibile”).
- Pentru **servicii** se vor prezenta devize defalcate cu estimarea costurilor (nr.experti, ore/expert, costuri/ora). Pentru situatiile in care valorile sunt peste limitele prevazute in baza de date a Agentiei, sau sunt nejustificate prin numarul de experti, prin numarul de ore prognozate sau prin natura investitiei, la verificarea proiectului, acestea pot fi reduse, cu informarea solicitantului.
- in cazul in care investitia cuprinde cheltuieli cu constructii noi sau modernizari, se va prezenta calcul pentru investitia specifica in care suma tuturor cheltuielilor cu constructii si instalatii se raporteaza la mp de constructie.

2. Situațiile financiare (bilant, cont de profit și pierderi și formularele 30 și 40)

precedente anului depunerii proiectului inregistrate la Administratia Financiara in care rezultatul operational (rezultatul de exploatare din bilant) sa fie pozitiv (inclusiv 0).

Exceptie fac solicitantii care nu au inregistrat venituri din exploatare.

ATENȚIE! Rezultatul de exploatare al anului precedent depunerii cererii de finanțare trebuie să fie pozitiv (inclusiv 0) . In cazul in care anul precedent depunerii cererii de finantare este anul infiintarii, nu se analizeaza rezultatul operational care poate fi negativ.

Pot aparea urmatoarele situatii:

- a) *În cazul unui solicitant înființat în anul depunerii proiectului care nu a întocmit Bilanțul aferent anului anterior depunerii proiectului, înregistrat la Administrația Financiară, solicitantul nu va depune nici un document în acest sens.*
- b) *În cazul solicitanților care nu au desfășurat activitate anterioară depunerii proiectului, dar au depus la Administrația Financiară Bilanțul anului anterior depunerii proiectului, solicitantul va depune la dosarul cererii de finanțare Bilanțul anului anterior depunerii*

proiectului însoțit de contul de profit și pierdere, inclusiv formularele 30 și 40, înregistrat la Administrația Financiară, prin care dovedește că nu a înregistrat venituri din exploatare

c) În cazul solicitanților care nu au desfășurat activitate anterioară depunerii proiectului și au depus la Administrația Financiară Declarația de inactivitate (conform legii) în anul anterior depunerii proiectului, atunci la dosarul cererii de finanțare solicitantul va depune Declarația de inactivitate înregistrată la Administrația Financiară.

sau

Pentru persoane fizice autorizate, asociații familiale, și întreprinderi familiale:

Declarație specială privind veniturile realizate în anul precedent depunerii proiectului înregistrată la Administrația Financiară în care rezultatul brut obținut anual să fie pozitiv (inclusiv 0);

sau

Declarația de inactivitate înregistrată la Administrația Financiară, în cazul solicitanților care nu au desfășurat activitate anterior depunerii proiectului.

Sau

Situațiile financiare (bilant, cont de profit și pierderi și formularele 30 și 40) prin care dovedesc că nu au înregistrat venituri din exploatare.

Pentru solicitanții a căror activitate a fost afectată de calamități naturale (*inundații, seceta excesivă etc.*) se va prezenta:

- Situațiile financiare (bilant, cont de profit și pierderi și formularele 30 și 40) *din unul din ultimii trei ani precedenți anului depunerii proiectului, în care producția nu a fost calamitată iar rezultatul operational (rezultatul de exploatare din bilant) să fie pozitiv (inclusiv 0), înregistrate la Administrația Financiară.*

- în cazul persoanelor fizice autorizate, *asociațiilor familiale*, întreprinderilor individuale și întreprinderilor familiale:

- Declarație specială privind veniturile realizate înregistrată la Administrația Financiară în care rezultatul brut obținut anual să nu fie negativ;

Pentru anii calamități solicitantul va prezenta documente (ex.: Proces verbal de constatare și evaluare a pagubelor) emise de organismele abilitate (de ex.: Comitetul local pentru situații de urgență)

Pentru solicitanții a căror activitate a fost afectată de calamități naturale (inundații, secetă excesivă etc.) se va prezenta:

- un bilanț din ultimii trei ani precedenți anului depunerii proiectului, în care producția nu a fost calamitată iar rezultatul operațional (rezultatul de exploatare din bilanț) să fie pozitiv (inclusiv 0), însoțit de contul de profit și pierdere avizate de administrația financiară, pentru persoane juridice;

- în cazul persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale, asociațiilor familiale, întreprinderilor familiale: Declarație specială privind veniturile realizate înregistrată la Administrația Financiară în care veniturile să fie cel puțin egale cu cheltuielile;

Pentru anii calamități solicitantul va prezenta un document (ex.: Proces verbal de constatare și evaluare a pagubelor) emis de organismele abilitate (ex.: Comitetul local pentru situații de urgență) prin care se certifică:

- data producerii pagubelor;

- cauzele calamității;

- obiectul pierderilor datorate calamităților (suprafața agricolă cultivată, animale);

- gradul de afectare pentru suprafețe agricole cultivate, animale pierite.

3. a) Documente solicitate pentru terenul agricol:

a 1) Copie după actul de proprietate al terenului și/sau tabel centralizator emis de Primărie semnat de persoanele autorizate conform legii, conținând sumarul contractelor de arendare cu suprafețele luate în arendă pe categorii de folosință, perioada de arendare și/sau contractul de concesiune și/sau orice alt document care să certifice dreptul de folosință al terenului¹⁸

și

a 2) pentru suprafețele exploatare **egale sau mai mari de 1 hectar** – Document eliberat de Agenția de Plăți și Intervenții pentru Agricultură din care să reiasă înscrisura în registrul fermelor conform Ordinului nr. 302/2005, eliberat de Agenția de Plăți și Intervenții pentru Agricultură care cuprinde:

1. Certificat privind înscrisura în Registrul fermelor din care să reiasă suprafața în ha și
2. Print screen-ul după forma coerentă în care apar parcelele agricole, mărimea acestora și culturile aferente conform înregistrărilor din IACS

¹⁸ Pentru dovedirea dreptului de folosință asupra terenului agricol care face obiectul proiectului propus de către Societățile agricole înființate conform Legii 36/1991 cu modificările și completările ulterioare, solicitantul va depune tabel centralizator emis și stampilat de către Societatea agricolă care să cuprindă suprafețele aduse în folosință societății și numele membrilor care le dețin în proprietate.

pentru suprafețele exploatației **mai mici de 1 hectar** – Extras din Registrul Agricol emis de Primăriile locale;

ATENȚIE! În cazul Societăților agricole se atasează tabelul centralizator emis și stampilat de către Societatea agricolă care va cuprinde suprafețele aduse în folosința societății și numele membrilor care le dețin în proprietate.

Pentru documentele care certifică dreptul de folosință asupra terenului agricol pentru alte tipuri de contracte încheiate între părți, altele decât arenda sau concesiunea trebuie să se aibă în vedere următoarele:

- ◆ Obiectul contractului trebuie să îl constituie acordarea dreptului de folosință asupra terenului pentru activitatea specificată în proiect;
- ◆ În cadrul contractului nu trebuie să existe neconcordanțe între clauze;
- ◆ În cazul în care contractul face trimitere la un alt document, nu trebuie să existe neconcordanțe între acesta și prevederile acestui document;

În cazul pct. a2) pentru suprafețe egale sau mai mari de 1 hectar – în situațiile în care Agențiile de Plăți și Intervenții pentru Agricultură nu eliberează Extras din Registrul Fermelor, conform Ordinului nr. 302/2005, solicitantul va depune Document eliberat de Agenția de Plăți și Intervenții pentru Agricultură din care să reiasă înscrierea în Registrul Fermelor.

b) Documente solicitate pentru imobilul (clădirile și/sau terenurile) pe care sunt/vor fi realizate investițiile:

b 1) Actul de proprietate asupra clădirii;

b 2) Documentul care atestă dreptul de proprietate asupra terenului, contract de concesiune sau alt document încheiat la notariat, care să certifice dreptul de folosință al terenului: contract de închiriere, contract de comodat, pentru terenul pe care este amplasată clădirea, valabil inclusiv în perioada de monitorizare a proiectului.

Contractul de concesiune va fi însoțit de adresa emisă de concedent și trebuie să conțină:

- situația privind respectarea clauzelor contractuale și dacă este în graficul de realizare a investițiilor prevăzute în contract și alte clauze;
- suprafața concesiionată la zi (dacă pentru suprafața concesiionată există solicitări privind retrocedarea sau diminuarea, și dacă da, să se menționeze care este suprafața supusă acestui proces) pentru terenul pe care este amplasată clădirea.

ATENȚIE!

Pentru **construcțiile definitive** solicitantul trebuie să prezinte documente care să certifice **dreptul real principal (drept de proprietate, uz, uzufruct, suprafață, servitute (dobândit prin: contract de vânzare-cumpărare, de schimb, de donație, certificat de moștenitor, act administrativ de restituire, hotărâre judecătorească)/ contract de concesiune**, definite conform Legii nr. 50/1991, modificată și completată, asupra terenului pe care urmează să se realizeze investiția.

Pentru **construcțiile cu caracter provizoriu**, definite conform Legii nr. 50/1991, modificată și completată, solicitantul poate prezenta și un **contract de comodat/ locațiune (închiriere) asupra terenului**.

c) Document pentru efectivul de animale deținut:

Document eliberat de către ANSVSA/ DSVSA din care să rezulte efectivul de animale deținut

4. Certificat de urbanism sau autorizație de construire pentru proiecte care prevăd construcții (noi, extinderi sau modernizări). Certificatul de urbanism nu trebuie însoțit de avizele menționate ca necesare fazei următoare de autorizare.

5. Adeverință sau Acord de mediu însoțit de studiu de impact (dacă este cazul) sau dovada că a inițiat procedura pentru obținerea acordului de mediu eliberat de autoritatea competentă pentru protecția mediului.

În cazul în care la depunerea cererii de finanțare solicitantul prezintă numai dovada că a inițiat procedura de obținere a acordului de mediu, după verificarea eligibilității și selectarea proiectului, acesta nu se contractează până la depunerea acordului de mediu. Durata maximă în care proiectul rămâne în așteptare este de 3 luni de la data primirii notificării privind selectarea sau de 6 luni în cazul în care proiectul necesită studiu de impact.

6. a) Declarație pe proprie răspundere a reprezentantului legal că va asigura cofinanțarea proiectului și cu precizarea sursei de cofinanțare.

ATENȚIE! În cazul selectării cererii de finanțare solicitantul va prezenta în termen de maxim 60 de zile calendaristice de la data confirmării de primire a notificării, dovada cofinanțării în vederea încheierii contractului de finanțare (Extras de cont bancar/ Extrasul

liniei de credit/ Scrisoare de confort- conform Declarației pe proprie răspundere a solicitantului referitoare la asigurarea cofinanțării proiectului).

b) Document de la bancă cu datele de identificare ale băncii și ale contului aferent proiectului FEADR (denumirea, adresa bancii, codul IBAN al contului în care se derulează operațiunile cu APDRP).

7. Certificate care să ateste lipsa datoriilor restante fiscale și sociale emise de Direcția Generală a Finanțelor Publice și de primăriile pe raza cărora își au sediul social și puncte de lucru (numai în cazul în care solicitantul este proprietar asupra imobilelor) și, dacă este cazul, graficul de reșalonare a datoriilor către bugetul consolidat

ATENȚIE! Certificatele trebuie să menționeze clar lipsa datoriilor prin mențiunea „nu are datorii fiscale și sociale sau locale” sau bararea rubricii în care ar trebui să fie menționate.

8. a) Notificare care să ateste conformitatea proiectului cu legislația în vigoare pentru domeniul sanitar veterinar și siguranța alimentelor și ca prin realizarea investiției în conformitate cu proiectul ferma va fi în concordanță cu legislația în vigoare pentru domeniul sanitar veterinar și pentru siguranța alimentelor;
sau

Adresa de la ANSVSA / DSVSA care să menționeze „*in urma verificării documentației prezentate se certifică faptul că proiectul nu face obiectul notificării / notificării pentru siguranța alimentelor / autorizării / înregistrării*”.

Solicitantul se va asigura că documentele eliberate de către autoritățile competente menționează standardele care vor fi implementate prin intermediul proiectului conform Anexei Măsurii 121 „Descrierea standardelor comunitare în vigoare”.

Formatul documentelor va putea fi descărcat de pe site-ul www.apdrp.ro.

b) Aviz sanitar privind conformitatea proiectului cu condițiile de igienă și sănătate publică

sau

Notificare privind conformitatea proiectului cu condițiile de igienă și sănătate publică

sau

Notificare că investiția nu face obiectul evaluării condițiilor de igienă.

ATENȚIE! În cazul investițiilor care prevăd atât achiziție de utilaje agricole cât și utilaje necesare procesării, notificarea care să ateste conformitatea proiectului cu legislația în vigoare pentru domeniul sanitar veterinar și siguranța alimentelor trebuie să facă referire clar și la activitatea de procesare.

9. Pentru unitățile care se modernizează și se autorizează / avizează conform legislației în vigoare:

9.1 Autorizație sanitară /Notificare de constatare a conformității cu legislația sanitară emise cu cel mult un an înaintea depunerii cererii de finanțare.

9.2 Autorizație sanitară veterinară /Dovada înregistrării unității sanitare-veterinare și pentru siguranța alimentelor / Notificare de constatare a conformității cu legislația sanitară veterinară și siguranța alimentelor emise cu cel mult un an înaintea depunerii cererii de finanțare.

9.3 Nota de constatare privind condițiile de mediu pentru unitățile în funcțiune, emisă cu cel mult un an înaintea depunerii cererii de finanțare.

ATENȚIE! În cazul în care solicitantul prezintă autorizații de funcționare, acestea trebuie eliberate/vizate cu cel mult un an în urma faptului de data depunerii cererii de finanțare. În caz contrar, solicitantul va prezenta Nota de constatare a conformității unității în funcțiune, cu legislația sanitară, sanitară veterinară, de mediu în vigoare .

Data de emitere a Notelor de constatare trebuie să fie cu cel mult un an înaintea depunerii cererii de finanțare.

10. Certificat constatator emis de Oficiul Registrului Comerțului care specifică codul CAEN conform activității pentru care solicită finanțare, existența punctului de lucru (daca este cazul) și ca nu se afla în proces de lichidare, fuziune, divizare (Legea 31/1990, republicată), reorganizare judiciară sau faliment, conform Legii 85/2006, republicată. Documentul trebuie să fie eliberat în numele solicitantului, semnat, stampilat de către autoritatea emitentă, emis cu cel mult o lună înaintea depunerii Cererii de finanțare

11. a) Certificatul de înregistrare eliberat de Oficiul Registrului Comerțului conform legislației în vigoare **sau Hotărâre judecătorească definitivă** pronunțată pe baza actului de constituire și a statutului propriu (în cazul Societăților agricole) însoțită de Statutul Societății agricole

Și dacă este cazul

b) Aviz de recunoaștere pentru grupurile de producători emis de MADR.

12. Pentru soiuri nobile de viță de vie pentru vin:

a) Declarația de sortiment viticol eliberată de DADR;

b) Declarație de defrișare a viței de vie și cerere pentru eliminarea parcelei defrișate din Registrul plantațiilor viticole vizată de Inspekția de Stat pentru Control Tehnic Vitivinicol ;

c) Cerere de autorizare a replantării viței de vie și de înscriere în Registrul plantațiilor viticole vizată de Inspekția de Stat pentru Control Tehnic Vitivinicol.

13. Autorizația de plantare pentru proiectele care vizează înființarea sau reabilitarea plantațiilor pomicele, de arbuști fructiferi și viță de vie pentru struguri de masă, eliberată de către Direcția pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală.

14. Raport asupra utilizării programelor de finanțare nerambursabilă întocmit de solicitant (va cuprinde obiective, tip de investiție, lista cheltuielilor eligibile costuri și stadiul proiectului, perioada derulării proiectului), pentru solicitanții care au mai beneficiat de programe de finanțare nerambursabilă, începând cu anul 2002 pentru aceleași tipuri de investiții.

15.1. Fișa de înregistrare a producătorilor în agricultura ecologică aprobată de DADR însoțită de contractul cu un organism de inspekție și certificare aprobat de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.;

15.2. Document emis de către grupul de producători / societatea cooperativă / cooperativă agricolă/ organizație de îmbunătățiri funciare din care să reiasă că **solicitantul este membru al acesteia** însoțit de documentul de înființare al acestora autentificat la notar (act constitutiv și statut).

Documentul privind calitatea de membru:

- pentru societati agricole in baza lg.36/1991-declaratie scrisa aprobata de fondatori sau membrii consiliului de administratie;
- pentru societati cooperative in baza lg.1/2005- cerere de inscriere aprobata de adunarea generala;
- pentru cooperativele agricole in baza lg.566/2004- cerere de aderare avizata de consiliul de administratie si aprobata de adunarea generala, si declararea expresa a recunoasterii actului constitutiv
- pentru organizatii de imbunatatiri funciare in baza lg.138/2004-adeziunea la statut și la hotărârile adunărilor generale adoptate până la acea dată, precum si dovada platii contribuției de înscriere și a cotizației pe anul în curs.

16.1 Copie după Diploma de studii/ Certificat care să dovedească pregătirea profesională în domeniul pentru care solicită finanțarea pentru responsabilul legal / beneficiar (poate fi si o persoana din cadrul societatii pentru care va prezenta document care sa certifice pozitia in societate – carte de munca/actionar)

16.2 Declarație pe propria răspundere în care să se menționeze că responsabilul legal de proiect/ beneficiarul (poate fi si o persoana din cadrul societatii pentru care va prezenta document care sa certifice pozitia in societate-carte de munca/actionar) va/vor urma un curs de pregătire profesională, până la finalizarea proiectului, înaintea ultimei plăți a ajutorului.

ATENȚIE! Diplomele de studii/ **CertIFICATELE** vor fi emise de catre o institutie recunoscuta de Ministerul Educației, Cercetarii si Inovarii.

17.1 Raport de evaluare a clădirii care se renovează întocmit de un evaluator autorizat.

17.2 Document care sa certifice vechimea cladirilor care se demoleaza (autorizatie de construire sau alt document oficial)

18 Alte documente justificative (se vor specifica dupa caz):

1.Angajamentul persoanelor fizice de a se autoriza in PFA in termen de 60 de zile calendaristice de la primirea Notificarii privind selectarea cererii de finantare.

2.Declaratia pe propria raspundere a solicitantului ca va prezenta la ultima plata Licenta de fabricatie pentru produsele obtinute pentru care a primit punctaj la selectie. In caz contrar,

contractul se va rezilia.

3. Aviz de gospodarirea apelor in cazul investitiilor privind irigatiile.

sau/

Contract multianual de furnizare apa pentru irigatii-ANIF sau alt furnizor

ATENȚIE! Documentele trebuie să fie valabile la data depunerii Cererii de finanțare, termenul de valabilitate al acestora fiind în conformitate cu legislația în vigoare și se vor prezenta în copie sau în original, după cum urmează:

Nr. crt.	Denumire document	Forma document
1	Studiul de fezabilitate sau Memoriul justificativ	original
2	<p>Situațiile financiare (bilant, cont de profit și pierderi și formularele 30 și 40) precedente anului depunerii proiectului înregistrate la Administrația Financiară în care rezultatul operational (rezultatul de exploatare din bilant) să fie pozitiv (inclusiv 0). Excepție fac solicitanții care nu au înregistrat venituri din exploatare.</p> <p>sau</p> <p><i>Pentru persoane fizice autorizate, asociații familiale, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale:</i></p> <p>Declarație specială privind veniturile realizate în anul precedent depunerii proiectului înregistrată la Administrația Financiară în care rezultatul brut obținut anual să fie pozitiv (inclusiv 0) ;</p> <p>sau</p> <p>Declarația de inactivitate înregistrată la Administrația Financiară, în cazul solicitanților care nu au desfășurat activitate anterior depunerii proiectului.</p> <p>Sau</p> <p>Situațiile financiare (bilant, cont de profit și pierderi și formularele 30 și 40) prin care dovedesc că nu au înregistrat venituri din exploatare.</p> <p>Pentru solicitanții a caror activitate a fost afectată de calamități naturale (inundații, seceta excesivă etc.) se va prezenta:</p> <ul style="list-style-type: none">- Situațiile financiare (bilant, cont de profit și pierderi și formularele 30 și 40) din unul din ultimii trei ani precedenți anului depunerii proiectului, în care producția nu a fost calamităta iar rezultatul operational (rezultatul de exploatare din bilant) să fie pozitiv (inclusiv 0), înregistrate la Administrația Financiară- în cazul persoanelor fizice autorizate, asociațiilor familiale, întreprinderilor individuale și întreprinderilor familiale:- Declarație specială privind veniturile realizate înregistrată la	copie**

** Pentru documentele „copie” se solicită numai la depunerea proiectului și verificarea conformității și originalul documentului pentru a se verifica concordanța copiei cu originalul

	<p>Administratia Financiara in care rezultatul brut obtinut anual sa fie pozitiv (inclusiv 0) ;</p> <p><i>Pentru anii calamitati solicitantul va prezenta documente (ex.: Proces verbal de constatare si evaluare a pagubelor) emise de organisme abilitate (de ex.: Comitetul local pentru situatii de urgenta)</i></p>	
3	<p>a) Documente solicitate pentru terenul agricol:</p> <p>a1) Copie după actul de proprietate al terenului și/sau tabel centralizator emis de Primărie semnat de persoanele autorizate conform legii conținând sumarul contractelor de arendare cu suprafețele luate în arendă pe categorii de folosință, perioada de arendare și/sau contractul de concesiune și/sau orice alt document care să certifice dreptul de folosință al terenului¹⁹</p> <p>și</p> <p>a 2) pentru suprafețele exploatației egale sau mai mari de 1 hectar –<u>Document</u> eliberat de Agenția de Plăți și Intervenții pentru Agricultură din care sa reiasa inscrierea in registrul fermelor care cuprinde:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Certificat privind inscrierea in Registrul fermelor din care sa reiasa suprafata in ha si 2. Print screen-ul dupa forma coerenta in care apar parcelele agricole, marimea acestora si culturile aferente conform inregistrarilor din IACS <p>/ pentru suprafețele exploatației mai mici de 1 hectar – <u>Extras din Registrul Agricol</u> emis de Primăriile locale;</p> <p>b) Documente solicitate pentru imobilul (clădirile și/sau terenurile) pe care sunt/vor fi realizate investițiile:</p> <p>b1) Actul de proprietate asupra clădirii;</p> <p>b2) Documentul care atestă dreptul de proprietate asupra terenului, contract de concesiune sau alt document încheiat la notariat, care să certifice dreptul de folosință al terenului: contract de închiriere, contract de comodat, pentru terenul pe care este amplasată clădirea, valabil inclusiv în perioada de monitorizare a proiectului.</p> <p><u>Contractul de concesiune</u> va fi însoțit de adresa emisă de concedent și trebuie să conțină:</p> <ul style="list-style-type: none"> - situația privind respectarea clauzelor contractuale și dacă este în graficul de realizare a investițiilor prevăzute în contract și alte clauze; - suprafața concesiunată la zi (dacă pentru suprafața concesiunată există solicitări privind retrocedarea sau diminuarea, și dacă da, să se menționeze care este suprafața supusă acestui proces) pentru 	copie

¹⁹ Pentru dovedirea dreptului de folosinta asupra terenului agricol care face obiectul proiectului propus de catre Societatile agricole infiintate conform Legii 36/1991 cu modificarile si completarile ulterioare, solicitantii vor depune tabel centralizator emis si stampilat de catre Societatea agricola care sa cuprinda suprafetele aduse in folosinta societatii si numele membrilor care le detin in proprietate.

	terenul pe care este amplasată clădirea. c) Document eliberat de catre ANSVSA/DSVSA din care să rezulte efectivul de animale detinut	
4	Certificat de urbanism/ autorizație de construire pentru proiecte care prevăd construcții	copie
5	Adeverință sau Acord de mediu însoțit de studiul de impact, dacă este cazul, sau dovada că a inițiat procedura pentru obținerea acordului de mediu, eliberate de Autoritatea competentă pentru protecția mediului.	copie
6	6.1 Declarație pe proprie răspundere a solicitantului, dată de reprezentantul legal de proiect, că va asigura cofinanțarea proiectului și cu precizarea sursei de cofinanțare. 6.2 Document de la bancă cu datele de identificare ale băncii și ale contului aferent proiectului FEADR (denumirea, adresa băncii, codul IBAN al contului în care se derulează operațiunile cu APDRP).	original
7	Certificate care să ateste lipsa datoriilor restante fiscale și sociale , emise de Direcția Generală a Finanțelor Publice și de primăriile pe raza cărora își au sediul social și puncte de lucru (numai în cazul în care solicitantul este proprietar asupra imobilelor) și, dacă este cazul, graficul de reeșalonare a datoriilor către bugetul consolidat	copie
8	8.1 Document emis de DSVSA, Conform Protocolului de colaborare dintre APDRP și ANSVSA – <i>Formatul documentelor va putea fi descărcat de pe site-ul www.apdrp.ro</i> 8.2 Pentru unitățile supuse avizării sanitare , conform legislației în vigoare: Avizul sanitar privind constatarea conformității proiectului cu condițiile de igienă sau Notificare privind conformitatea proiectului cu condițiile de igienă și sănătate publică sau, Notificare că investiția nu face obiectul evaluării condițiilor de igienă.	copie

9	<p>Pentru unitatile care se modernizeaza si se autorizeaza/avizeaza conform legislatiei in vigoare:</p> <p>9.1 Autorizație sanitara / Notificare de constatare a conformității cu legislația sanitară emise cu cel mult un an inaintea depunerii cererii de finantare</p> <p>9.2 Autorizatie sanitara veterinara/ Dovada inregistrarii unității sanitare-veterinare si pentru siguranta alimentelor/ Notificare de constatare a conformității cu legislația sanitara veterinara si pentru siguranta alimentelor emise cu cel mult un an inaintea depunerii cererii de finantare</p> <p>9.3 Nota de constatare privind condițiile de mediu pentru unitățile în funcțiune emisa cu cel mult un an înaintea depunerii cererii de finantare</p>	copie
10	<p>Certificat constatator emis de Oficiul Registrului Comerțului care specifică codul CAEN conform activitatii pentru care solicita finantare, existenta punctului de lucru (daca este cazul) si ca nu se afla în proces de lichidare, fuziune, divizare (Legea 31/1990, republicata), reorganizare judiciară sau faliment, conform Legii 85/2006, republicata, emis cu cel mult o lună înaintea depunerii proiectului.</p>	original
11	<p>Certificatul de înregistrare eliberat de Oficiul Registrului Comerțului conform legislatiei în vigoare sau Hotarare judecatoreasca definitiva pronuntata pe baza actului de constituire si a statutului propriu (in cazul Societatilor agricole) insotita de Statutul Societatii agricole și daca este cazul Aviz de recunoaștere pentru Grupuri de Producători emis de MADR.</p>	copie
12	<p>Pentru soiuri nobile de viță de vie pentru vin:</p> <p>a) Declarația de sortiment viticol eliberată de DADR;</p> <p>b) Declarație de defrișare a viței de vie și cerere pentru eliminarea parcelei defrișate din Registrul plantațiilor viticole vizată de Inspekția de Stat pentru Control Tehnic Vitivinicol ;</p> <p>c) Cerere de autorizare a replantării viței de vie și de înscriere în Registrul plantațiilor viticole vizată de Inspekția de Stat pentru Control Tehnic Vitivinicol.</p>	copie
13	<p>Autorizația de plantare pentru proiectele care vizează înființarea sau reabilitarea plantațiilor pomicole, de arbuști fructiferi și viță de vie pentru struguri de masă, eliberată de către Direcția pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală.</p>	copie
14	<p>Raport asupra utilizării programelor de finanțare nerambursabilă (obiective, tip de investiție, lista cheltuielilor eligibile costul și stadiul proiectului, perioada derulării proiectului), întocmit de solicitant, pentru solicitanții care au mai beneficiat de programe de</p>	copie

	finanțare nerambursabilă, începând cu anul 2002 pentru același tipuri de investiții.	
15	<p>15.1. Fisa de înregistrare a producătorilor în agricultura ecologică aprobată de DADR însoțită de contractul cu un organism de inspecție și certificare aprobat de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale;</p> <p>15.2. Document emis de către grupul de producători/ societatea cooperativă/ cooperativă agricolă/ organizație de îmbunătățiri funciare din care să reiasă că solicitantul este membru al acesteia însoțit de documentul de înființare al acestora autentificat la notar (act constitutiv și statut). Documentul privind calitatea de membru: - pentru societăți agricole în baza lg.36/1991-declaratie scrisă aprobată de fondatori sau membrii consiliului de administrație; - pentru societăți cooperative în baza lg.1/2005- cerere de înscriere aprobată de adunarea generală; - pentru cooperativele agricole în baza lg.566/2004- cerere de aderare avizată de consiliul de administrație și aprobată de adunarea generală, și declararea expresă a recunoașterii actului constitutiv - pentru organizații de îmbunătățiri funciare în baza lg.138/2004- adeziunea la statut și la hotărârile adunărilor generale adoptate până la acea dată, precum și dovada plății contribuției de înscriere și a cotizației pe anul în curs.</p>	copie
16	<p>16.1. Copie după diploma de studii/Certificat care să dovedească pregătirea profesională în domeniul pentru care solicită finanțarea pentru responsabilul legal/ beneficiar (poate fi și o persoană din cadrul societății pentru care va prezenta document care să certifice poziția în societate-carte de muncă/actionar)</p> <p>16.2 Declarație pe propria răspundere în care să se menționeze că responsabilul legal de proiect/ beneficiarul (poate fi și o persoană din cadrul societății pentru care va prezenta document care să certifice poziția în societate – carte de muncă/actionar) va/vor urma un curs de pregătire profesională, până la finalizarea proiectului, înaintea ultimei plăți a ajutorului.</p>	copie
17	<p>17.1 Raport de evaluare a clădirii care se renovează întocmit de un evaluator autorizat.</p> <p>17.2 Document care să certifice vechimea clădirilor care se demolează (autorizație de construire sau alt document oficial)</p>	copie
18	<p>Alte documente justificative (se vor specifica după caz):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Angajamentul persoanelor fizice de a se autoriza în PFA în termen de 60 de zile calendaristice de la primirea Notificării privind selectarea cererii de finanțare. 2. Declarația pe propria răspundere a solicitantului că va prezenta la ultima plată Licența de fabricație pentru produsele obținute pentru care a primit punctaj la selecție. În caz contrar, contractul se va rezilia. 3. Aviz de gospodărirea apelor în cazul investițiilor privind irigațiile. sau/ 	

	Contract multianual de furnizare apa pentru irigatii-ANIF sau alt furnizor	
--	--	--

4.2 Lista formularelor disponibile pe site-ul APDRP

Dosarul **CERERII DE FINANȚARE:**

Cererea de Finanțare – Anexa 1 (document care reprezintă solicitarea completată electronic pe care potențialul beneficiar o înaintează APDRP în vederea obținerii finanțării); link www.apdrp.ro

Studiul de Fezabilitate – Anexa 2 (document cerut pentru proiectele care prevăd lucrări de construcții-montaj); link www.apdrp.ro

Memoriul Justificativ – Anexa 3 (document cerut pentru proiectele care nu prevăd lucrări de construcții-montaj); link www.apdrp.ro

Formulare: Adresă de înștiințare (document necesar în cazul în care Certificatul de urbanism / Document emis de Agenția de Protecția Mediului/ Avizul sanitar veterinar/ Avizul sanitar este/ sunt emise pe numele unei persoane fizice/ juridice diferite de solicitant).

Contractul de Finanțare – Anexa 4 (document cadru care reglementează acordarea fondurilor nerambursabile între APDRP și beneficiarul fondurilor nerambursabile); link www.apdrp.ro

Dosarul **CERERII DE PLATĂ:**

Cererea de Plată pentru avans (Cerere de plată pentru solicitarea avansului); link www.apdrp.ro

Cererea de Plată (document care cuprinde o serie de documente justificative printre care declarația de cheltuieli, raportul de execuție etc); link www.apdrp.ro

Declarația de eșalonare a depunerii Dosarelor Cererilor de Plată (document care prevede perioadele estimative de depunere a tranșelor de plată); link www.apdrp.ro

Declarația de cheltuieli (document care prevede tipurile de cheltuieli - achiziții de bunuri/ servicii/ lucrări/ actualizări/ diverse și neprevăzute); link www.apdrp.ro

Raportul de execuție (document care prevede realizările fizice și cele financiare); link www.apdrp.ro

Declarația pe propria răspundere a beneficiarului (document care prevede respectarea tuturor criteriilor de eligibilitate privind procedurile de achiziție, a condițiilor de eligibilitate menționate în Cererea de Finanțare și rambursarea cheltuielilor solicitate prin FEADR care nu vor face obiectul altor programe de finanțare nerambursabilă); link www.apdrp.ro

Alte documente al căror format nu este elaborat de APDRP și nu pot fi furnizate de APDRP (Lista completă a documentelor este prezentată în Instrucțiunile de completare a Cererii de Plată, publicate pe pagina de internet a APDRP www.apdrp.ro -*Investiții prin FEADR – M121 Modernizarea exploatațiilor agricole*); link www.apdrp.ro

Alte documente al căror format nu este elaborat de APDRP, nu pot fi furnizate de APDRP și sunt specifice doar Măsurii 121:

- a) Polița de asigurare pentru rodul viilor și al livezilor;
- b) Autorizația de plantare pomi fructiferi/ viță de vie;
- c) Autorizația pentru defrișarea plantației de pomi fructiferi/ viță de vie;
- d) Certificatul fitosanitar pentru materialul săditor viticol/ pomicol;
- e) Certificatul oficial de calitate pentru materialul săditor viticol;
- f) Documentul de calitate și conformitate al furnizorului pentru materialul săditor pomicol;
- g) Pașaportul fitosanitar pentru materialul săditor pomicol sau Eticheta oficială;
- h) Pașaportul fitosanitar pentru materialul săditor viticol.

De asemenea, în pagina de internet a APDRP, www.apdrp.ro, puteți consulta și descărca:

- ✓ **Fișa Măsurii** (*Investiții prin FEADR – M121 Modernizarea exploatațiilor agricole*);
- ✓ **Actele normative utile** (*Informații utile – Acte normative – Legislație specifică FEADR*).

TOATE FORMULARELE PREZENTATE AL CĂROR FORMAT ESTE ELABORAT DE APDRP POT FI CONSULTATE ȘI DESCĂRCATE DIRECT DE PE PAGINA DE INTERNET A APDRP (WWW.APDRP.RO – INVESTIȚII PRIN FEADR – M121 MODERNIZAREA EXPLOATAȚIILOR AGRICOLE) SAU POT FI SOLICITATE DE LA SEDIILE APDRP DIN ȚARĂ.

4.3 DICȚIONAR

Beneficiar – persoană juridică/ persoană fizică autorizată care a realizat un proiect de investiții și care a încheiat un contract de finanțare cu APDRP pentru accesarea fondurilor europene prin FEADR;

Cererea de finanțare – reprezintă solicitarea completată electronic pe care potențialul beneficiar o înainteaază pentru aprobarea contractului de finanțare a proiectului de investiții în vederea obținerii finanțării nerambursabile;

Contribuția privată – o sumă de bani care reprezintă implicarea financiară obligatorie a persoanei care solicită fonduri nerambursabile și pe care trebuie să o utilizeze în vederea realizării propriului proiect de investiții. Contribuția privată reprezintă un anumit procent din valoarea eligibilă a proiectului de investiții, variabil în funcție de categoria de beneficiari eligibili și de tipul investiției propuse spre finanțare. Contribuția privată trebuie să acopere diferența dintre cofinanțarea publică (fondurile europene nerambursabile) și valoarea eligibilă a proiectului. Contribuția privată poate fi asigurată fie **din surse proprii**, valabil în cazul potențialilor beneficiari care dețin deja fondurile necesare pentru contribuția financiară, fie din venituri provenite din sponsorizări, donații și legate¹⁴, etc. dovedite în condițiile legii. Un alt mod de asigurare a cofinanțării private este **prin credit bancar**, valabil în cazul în care potențialii beneficiari nu dețin fondurile necesare pentru contribuția financiară proprie, dar îndeplinesc condițiile contractării unui credit bancar.

Cofinanțarea publică – reprezintă fondurile nerambursabile alocate proiectelor de investiție prin FEADR. Aceasta este asigurată prin contribuția Uniunii Europene și a Guvernului României;

Eligibil – care îndeplinește criteriile și condițiile precizate în Ghidul Solicitantului, Cererea de Finanțare și Contractul de Finanțare pentru FEADR;

Evaluare – acțiune procedurală prin care documentația pentru care se solicită finanțare este analizată pentru verificarea îndeplinirii criteriilor de eligibilitate și pentru selectarea proiectului în vederea contractării;

¹⁴ Legate – Dispoziție testamentară; Bunuri lăsate cuiva prin dispoziție testamentară.

Fișa măsurii – descrie motivația sprijinului financiar nerambursabil oferit, obiectivele măsurii, aria de aplicare și acțiunile prevăzute, tipul de investiție, menționează categoriile de beneficiar și tipul sprijinului;

Fonduri nerambursabile – fonduri acordate unei persoane fizice sau juridice în baza unor criterii de eligibilitate pentru realizarea unei investiții încadrate în aria de finanțare a Măsurii 121 și care nu trebuie returnate – singurele excepții sunt nerespectarea condițiilor contractuale și nerealizarea investiției conform proiectului aprobat de APDRP;

Investiție nouă – cuprinde lucrările de construcții-montaj, utilaje, instalații, care se realizează pe amplasamente noi pentru construcțiile existente cărora li se schimbă destinația sau pentru construcții aparținând exploatațiilor cărora li s-au retras autorizațiile de funcționare și nu-și schimbă destinația inițială;

Modernizarea – cuprinde lucrările de construcții și instalații privind re tehnologizarea, reutilizarea și refacerea sau extinderea construcțiilor aferente unităților în funcțiune și cu autorizații de funcționare valabile, fără modificarea destinației inițiale;

Natura 2000 – rețea ecologică de arii naturale protejate la nivel european, formate din arii speciale de conservare (*sit/zonă protejată pentru conservarea habitatelor naturale de interes comunitar și/sau a populațiilor speciilor de interes comunitar, altele decât păsările sălbatice, în conformitate cu reglementările comunitare, prescurtat SAC*) și arii de protecție specială avifaunistică (*sit/zonă protejată pentru conservarea speciilor de păsări sălbatice, în conformitate cu reglementările comunitare, prescurtat SPA*) conform Legii nr. 462/ 2001 (pentru aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 236/2000 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice);

Planul European de Redresare Economică (PERE) – Programul agreat în cadrul Consiliului European din perioada 11-12 decembrie 2008 prin care se oferă un stimulent pentru economia europeană pentru proiecte din domeniul energetic, infrastructură în bandă largă (infrastructură de Internet) și proiecte pentru noile provocări (schimbări climatice, energii regenerabile, biodiversitate, gestiunea resurselor de apă, inovație și restructurarea sectorului produse lactate);

Pilonul I al Politicii Agricole Comune (PAC) – finanțat prin Fondul European de Garantare Agricolă (FEAGA), constituie baza plăților directe și a măsurilor de piață. El este complementar **Pilonului II al PAC**, finanțat prin FEADR, care se adresează în egală

măsură atât dezvoltării rurale cât și îmbunătățirii mediului. Acțiunile implementate prin cei doi Piloni ai PAC sunt strâns legate și se completează reciproc.

Potențial beneficiar – persoană juridică/persoană fizică autorizată care este eligibilă (care îndeplinește toate condițiile impuse prin PNDR) pentru accesarea fondurilor europene, dar care nu a încheiat încă un contract de finanțare cu APDRP;

Politica Agricolă Comună (PAC) – este un set de reguli și mecanisme care reglementează producerea, procesarea și comercializarea produselor agricole în Uniunea Europeană și care acordă o atenție crescândă dezvoltării rurale. Are la bază prețuri comune și organizări comune de piață;

Reprezentantul legal – este persoana desemnata sa reprezinte solicitantul in relatia contractuala cu APDRP, conform legislatiei in vigoare. Depunerea cererii de finanțare se poate face de orice alta persoana cu procura notariala de la persoana desemnata sa reprezinte solicitantul conform legislatiei in vigoare.

Valoare eligibilă a proiectului – reprezintă suma cheltuielilor pentru bunuri, servicii, lucrări care se încadrează în Lista cheltuielilor eligibile precizată în prezentul manual și care pot fi decontate prin FEADR; procentul de cofinanțare publică și privată se calculează prin raportare la valoarea eligibilă a proiectului;

Valoarea neeligibilă a proiectului – reprezintă suma cheltuielilor pentru bunuri, servicii și/sau lucrări care sunt încadrate în Lista cheltuielilor neeligibile precizată în prezentul manual și, ca atare, nu pot fi decontate prin FEADR; cheltuielile neeligibile nu vor fi luate în calcul pentru stabilirea procentului de cofinanțare publică; cheltuielile neeligibile vor fi suportate financiar integral de către beneficiarul proiectului;

Valoare totală a proiectului – suma cheltuielilor eligibile și neeligibile pentru bunuri, servicii, lucrări;

APDRP – Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, instituție publică cu personalitate juridică, subordonată Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale – scopul APDRP îl constituie derularea Fondului European Agricol pentru Dezvoltare, atât din punct de vedere tehnic, cât și financiar;

APIA – Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură – instituție publică subordonată Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale – derulează fondurile europene pentru implementarea măsurilor de sprijin finanțate din Fondul European pentru Garantare în Agricultură;

CRPDRP – Centrele Regionale de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, structură organizatorică la nivel regional a APDRP (la nivel național există 8 centre regionale);

FEADR – Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, este un instrument de finanțare creat de Uniunea Europeană pentru implementarea Politicii Agricole Comune.

MADR – Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale;

OJPDRP – Oficiile Județene de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, structură organizatorică la nivel județean a APDRP (la nivel național există 42 Oficii județene);

PNDR – Programul Național de Dezvoltare Rurală este documentul pe baza căruia va putea fi accesat Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și care respectă liniile directe strategice de dezvoltare rurală ale Uniunii Europene.

4.4 APDRP ÎN SPRIJINUL DUMNEAVOASTRĂ

Fiecare cetățean al României, precum și persoanele juridice de drept român care se încadrează în aria de finanțare a Măsurilor din cadrul PNDR, au dreptul să beneficieze de fondurile europene nerambursabile pentru finanțarea propriilor proiecte de investiții pentru dezvoltare rurală.

APDRP vă stă la dispoziție de luni până vineri între orele 8:30 și 16:30 pentru a vă acorda informații privind modalitățile de accesare a PNDR, dar și pentru a primi propunerile sau sesizările dumneavoastră privind derularea PNDR.

Experții APDRP vă pot acorda, pe loc sau în termenul legal (maxim 30 de zile), orice informație necesară în demersul dumneavoastră pentru accesarea fondurilor europene.

*APDRP, prin cele 8 Centre Regionale și cele 42 de Oficii Județene, vă poate acorda informații necesare pentru a solicita finanțarea proiectului dumneavoastră. Dacă întâmpinați greutăți în obținerea informațiilor sau considerați că sunteți defavorizat în accesarea fondurilor europene scrieți-ne. Adresa noastră este: **București, Str. Știrbei Vodă, nr. 43, sector 1;** reclamatii@apdrp.ro; www.apdrp.ro – Forumuri de discuții / Reclamații.*

Însă, nu uitați că experții APDRP nu au voie să vă acorde consultanță privind realizarea proiectului.

Echipa APDRP vă poate ajuta ori de câte ori aveți o plângere, o reclamație sau o petiție privind o situație care intră în aria de competență a APDRP.

De asemenea, dacă considerați că sunteți nedreptățit, defavorizat sau sesizați posibile neregularități în derularea PNDR, nu ezitați să vă adresați în scris Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, pentru soluționarea problemelor.

Pentru a reclama o anumită situație sau pentru a sesiza eventuale neregularități informaționale în scris. Trebuie să țineți cont că pentru a putea demara investigațiile și aplica eventuale sancțiuni, reclamația sau sesizarea trebuie să fie explicită, să conțină informații concrete, verificabile și datele de contact ale persoanei care a întocmit respectiva reclamație sau sesizare.

Pentru a afla detalii privind condițiile și modalitatea de accesare, fondurile disponibile precum și investițiile care sunt finanțate prin FEADR, consultați acest Ghid. Dacă doriți informații suplimentare puteți să consultați secțiunea *Întrebări frecvente* de pe pagina de internet a APDRP (www.apdrp.ro > *Comunicare* > *Întrebări frecvente*) sau să formulați întrebări către departamentul de relații publice din cadrul APDRP. Menționăm faptul că în secțiunea *Întrebări frecvente* sunt publicate toate întrebările și răspunsurile la spețe concrete care au aplicabilitate generală, fiind astfel de interes pentru mai mulți potențiali beneficiari.

* * *

